

6-05

БОЛЬШЭВІЦКІ ДРУК

ГАЛОЎНАЕ

Ў ПУМАРЫ:

5 МАЙ—дзень большэ-
віцкага друку.

Чаму мы святкуем дзень
друку.

„Звезда“ ў 1917 годзе.

Справамі адказваюць на пе-
радавы артыкул „Правда“.

Калі ў рэдакцыі прытуш-
лена класавая пільнасць.

Вывучаем вопыт работы
фабрычна-заводскага друку
Масквы і Ленінграда.

Шэсьці з рэдакцыяй.

Вучоба рэдактара.

М А Й 8
1935 г.

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

Выдавецтва ЦК КП(б)Б
„Звезда“

З М Е С Т

Перадавы. — 5 мая — Дзень
большавіцкага друку.

С. Данілін. — Чаму мы святкуем
Дзень друку (гістарычны агляд). 5.

Б. Шпітальнік. — «Звезда» ў 1917
годзе 9

У дзень друку наша большавіц-
кае прывітанне камуністычнаму дру-
ку і рабселькорам капіталістычных
краін 14

Д. Снежна. — «Друк камуністыч-
най партыі — гэта наш друк». 15

АБ ГАЗЕТНЫХ КАДРАХ.

Гутарка ідзе аб сур'ёзным ума-
цаванні газетных кадраў (перадавы
артыкула «Правды») 17

М. Сакалоўскі. — Справамі адка-
ваюць на перадавы артыкул «Прав-
ды» 19

Юр. Белько. — Калі ў рэдакцыі
прытуплена класавая пільнасць. 21

П. Рабіновіч. — Нападзілі сістэ-
матычную вучобу рэдактароў на-
сценных газет 24

ВЫВУЧАЕМ ВОПЫТ РАБОТЫ ФАБРЫЧНА-ЗАВОДСКАГА ДРУКУ МАСНВЫ І ЛЕНІН- ГРАДА

Экскурсіі на заводзе імя Кі-
рава 26

Батата і распастання тэматыка
«Тэхнікі» 28

ПІСЬМЫ З РЭДАКЦЫІ

Я. Івашын. — Газета ў новым
раёне 31

Байкачоў. — Іван ківае на Пят-
ра 32

Якуш. — Ці будзе калек агіднай
гісторыі 33

В. Зімін. — Аб адной закінутай
рэдакцыі 33

Б. Козінцаў. — Пісьмо працоў-
нага ў аснове работы рэдакцыі. 34

КРЫТЫЧНЫЯ ЗАМЕТКІ

Дэманстрацыя безадказнасці . . 36

Наўдалы бюлетэнь 36

АБМЯРКОЎАЕМ ПЫТАННЕ АБ ПАДБОРЦЫ У ГАЗЕЦЕ

В. Мятла. — Падборка патрэбна 37

В. Суховікі. — Зрабіць газету пі-
кавай, палітычна-апазіцыйнай. — 38

ПАСЛЯ З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАЎ

Р. Сімхевіч. — Па-іншаму цяпер
працуе рэдакцыя 39

На абарону рабселькора 40

ВУЧОБА РЭДАКТАРА

Рэдагаванне і масавая работа
большавіцкага друку 41

Ініцыятыва, вопыт, практыка.

6-05

Пролетары ўсіх краін, алучайцеся!

Большэвіцкі друк

КРАСАВІК 1935 г. № 8 (32)

ЖУРНАЛ ЦК КП(б)Б

Нам. адказнага рэдактара А. ЦЫПІНА

Выходзіць 2 разы ў месяц.

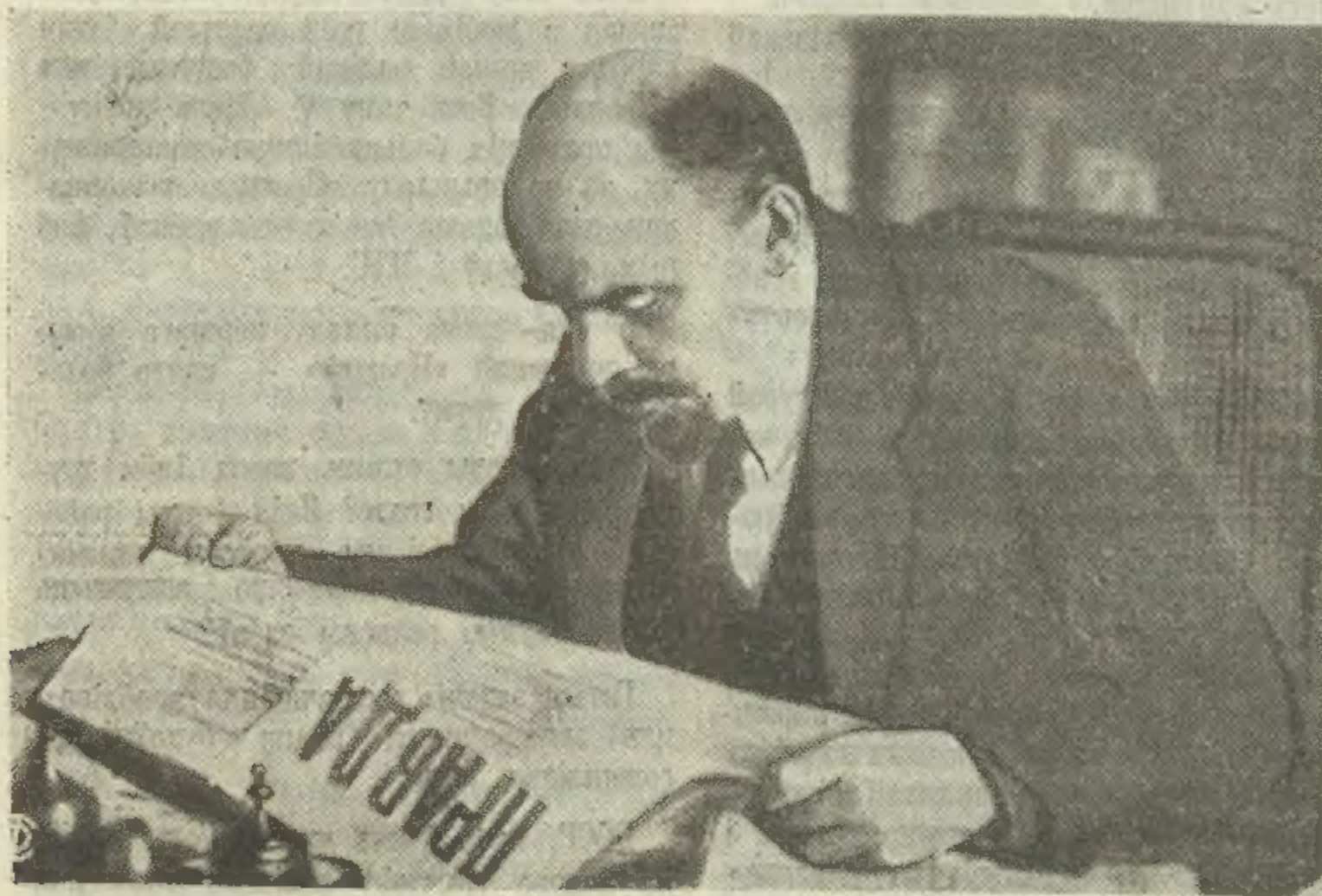
Адрэс рэдакцыі і выданняў:
МЭНСК, Савецкая. 63, тэл. 22412

5-га МАЯ — ДЗЕНЬ БОЛЬШЭВІЦКАГА ДРУКУ

5 мая 1912 года выйшаў у свет першы нумар штодзённай масавай легальнай большэвіцкай газеты «Правда».

«Паставіўшы штодзённую рабочую

з'яўляецца перапыўнай састаўной часткай гісторыі большэвіцкай партыі. У артыкуле, прысьвечаным 10-гадоваму юбілею «Правды», Ленін пісаў:

газету, — пісаў В. І. Ленін, — пецербургскія рабочыя зрабілі буйную, — без пераўвельчэння можна сказаць, — гістарычную справу...

«Дзень двух-гадовага юбілея газеты «Правда» зрабіўся днём падліку марксісцкіх сіл».

Гісторыя большэвіцкага друку

«10-гадовы юбілей штодзённай легальнай большэвіцкай «Правды» паказвае нам наглядна адну з вех вялікага ласкарачня найвялікшай сусветнай рэвалюцыі. У 1906-1907 гадах царызм разбіў рэвалюцыю, здавалася-б. катэду. Большэвіцкая партыя здолела праз

п'ямого гадоў прасунуцца — ў іншай форме, па-іншаму — у цытадэль ворага і п'ятодзёна «летальна» пачаць і аб'ёму ўзрыву праклятага царскага і імператарскага самадзяржаўя энютры. Мінула яшчэ п'ямого гадоў, і арганізуючым большавізмам пролетарская рэвалюцыя перамагла».

Большавіцкая «Правда» сёлам выхалам у свет узначаліла пачаўшыся дзяржаўны падзеямі рэвалюцыяны ўздым у Расіі. «Правда» пад кіраўніцтвам большавіцкага Цэнтральнага Камітэта і правадыроў пролетарскай рэвалюцыі **Леніна і Сталіна** была мацнейшай зброяй у руках партыі ў яе барацьбе за перамогу Окцябрскай рэвалюцыі, была магутнейшым таранам, разбураўшым цвёрдыі капіталізма.

«Правда» заўсёды паказвала і паказвае ўзоры баявой арганізацыі мільёнаў працоўных пад сцягам партыі большавікоў, па барацьбу за перамогу і ўмацаванне дыктатуры пролетарыята, за перамогу камунізма.

Вялікі і слаўны шлях ленінскай «Правды».

«Правда», створаная і вышеставааная Леніным і Сталінным, прадстаўляе сабой класічны ўзор правярэнага пролетарскага інтэрнацыяналізма, большавіцкай паслядоўнасці, партыйнай страснасці і непрымірчасці к ворагам і яго агентуры.

У барацьбе з буржуазнай агентурай у родах партыі, апартуністамі ўсіх кожараў і адценняў, контррэвалюцыйным трацкізмам, эрацыйкамі - літэрабурхерамі ў Окцябры 1917 года Каменевым, Зіноўевым і інш., тратрыска-зіноўеўскай аназіцыяй, «левымі» фразерамі, правымі ўхлістамі, права-«лявалікімі» выраткамі і прыміранцамі да іх, парэшце, у барацьбе супроць подлых падонкаў трацкізма і тройчы праклятай зіноўеўска-каменевеўскай грушы, выкорыстоўваючы і спадручваючы іх, большавіцкая «Правда» заўсёды давала «ўзор і светач усіму народу» (**Ленін**), высека і непамісна несла і лісе вялікі непераможны сцяг Маркса - Энгельса - Леніна - Сталіна.

На прыкладзе «Правды» вучыцца ўвесь друк нашай неасяжнай сацыялістычнай радзімы — СССР.

2

Імёна «Правда» паказвае бліскучы ўзор работы друку ва ўмовах

турны пролетарыята, перамоты сацыялізма. «Правда» з усёй паслядоўнасцю і большавіцкім запалам з дня ў дзень ажыццяўляе вялікі завет Леніна аб тым, што

«друк павінен служыць зброяй сацыялістычнага будаўніцтва, знаёмячы ва ўсіх дэталях з поспехамі ўзорных камун, вывучаючы прычыны іх поспеху, прыёмы іх гаспадаркі, ставячы, з другога боку, «на чорную дошку» тыя камуны, якія ўпору захоўваюць «традыцыі капіталізма», г. зн. анархіі, жоўпынчаліня, беспарадку, спекуляцыі...»
«У нас мала выхавання мас на жывых канкрэтных прыкладах і ўзорах з усіх галін жыцця, а гэта — галоўная задача твора ў часе пераходу ад капіталізма к камунізму».

У вырашэнні гэтай задачы «Правда» паказвае большавіцкі прыклад для ўсяго друку СССР.

Вось чаму «Дзень друку» непарыўна звязан з любімым усёй партыяй, усім народам нашай вялікай радзімы імем «Правды». Вось чаму ў «Дзень друку» мы праводзім большавіцкую самаправерку, як па прыкладу «Правды» выконваюць свае задачы ўсе газеты радзіў, фабрык, саўтасаў і МТС.

5 мая — дзень выхаду першага нумара ленінскай «Правды» — свята большавіцкага друку.

Якія задачы ставяць перад днём друку ў бягучым годзе? Якія формы работы і арганізацыі мы павінны прымяніць, каб з усёй нартастро адзначыць гэты слаўны, радасны дзень?

Гэтыя задачы вызначаюцца асаблівасцямі нашэрашняга этапа будаўніцтва сацыялізма.

БССР, як і ўвесь вялікі Саюз ССР, на аснове трыумфу ленінска-сталінскай напрымальнай палітыкі дасягнула гіганцкага росту сацыялістычнай гаспадаркі і пролетарскай культуры. Краіна ўступіла ў новы вышэйшы клас будаўніцтва сацыялізма. З лебывалым яшчэ дагэтуль творчым энтузіязмам, найшчырайшым разгортваннем сацыялістычна-

райшым разгортваннем сацыялістычна-

Вя-та Сов. Стронтальства
в Права
ври К. А.

соцыялістычных палях. Мільёны калгаснікаў, рабочых саўтасаў і МТС пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі правядзення равняй сяўбы ствараюць магутную базу для атрымання рэкордных урадкаў. Соцыялістычныя прадпрыемствы ў значнай колькасці сталі і становяцца прадпрыемствамі сучаснай тэхнічнай грамадскай, прадпрыемствамі, якія ўжо працуюць «на выдатна». Наша рэспубліка, непераступны соцыялістычны фарпост на заходняй мяжы з кэпіталістычным светам, штодзённа ўмацоўваючы сваю абарончую моц, стала рэспублікай ордэнаўснай. Няма больш адсталай, пекультурнай Беларусі. Есць перадавая ў Савецкім Саюзе ордэнаўсная БССР, кіруемая ордэнаўсцамі — левымі большэвікамі тт. **Гісало і Галадзедам.**

Гэтых велізарных поспехаў БССР дабілася пад кіраўніцтвам левіцкай партыі, пад кіраўніцтвам тав. **Сталіна**, пры велізарнай брацкай дапамозе пролетарыята ўсяго Савецкага Саюза.

Уся наша краіна сёння жыве адным імкненнем — працаваць яшчэ лепш, у найкарацейшы тэрмін пераўвараціць ў краіну соцыялістычнага багання. Восемнаццаці гадоў у нашай краіне так моцна ўжываліся вясёлай радасці, рэволюцыйнай бадзёрасці, з якой сустракаюць працоўныя міжнароднае пролетарскае свята — **Пянінае мая.**

Перамога соцыялістычнага ладу ўсё большіх даскарае працэс творчай работы мільёнаў працоўных — будаўнікоў бяскаласавага соцыялістычнага грамадства. Працэс грандыёзнай перамоўкі свядомасці людзей у немернай ступені скарачае тэрмыны сяўбы на соцыялістычных палях, павялічвае абароты машынавытворчасці, паскарае рух нашых палудоў.

Усе гэтыя акалічнасці вызначаюць новыя задачы большэвіцкага друку.

Нягледзячы ўзрасная культурнасць мільёнаў працоўных прад'яўляе новыя патрабаванні нашаму друку. На сёнешні дзень ўжо ні ў якім разе не вельга мірыцца з тым, калі значная колькасць раённых, фабрычна-заводскіх і саўтасных газет прастаўляюць сабой шэрыя бледныя старонкі. Усё ўзрастаючыя культурныя патрабаванні працоўных мас перш за ўсё павінны знайсці свай ад-

бітак на старонках нашых газет. У гэтых адносінах кожная газета павінна раўняцца на «Правду», якая знаходзіць новыя творчыя шляхі для ўсё лепшай афармлення сваіх старонак.

Аўладаць майстэрствам большэвіцкай вавостравай, глыбока партыйнай падачы і афармлення матэрыялаў у газеце.

Шыдэй разгарнуць большэвіцкую самакрытыку сярод работнікаў друку для таго, каб з практыкі работы газет выкараніць праяўлены «лёгкаважасці», неахайнасць, смагайніцтва, смагайніцтва на гладкай паверхні, так ярка раскрытыкаваных яшчэ старым Шчэдрыным.

Выхаваць кожнага работніка друку ў духу большэвіцкіх традыцый «Правды».

Глыбока, усебакова, у дэталі ведаць справу, ведаць людзей. У кожным артыкуле, адрэзе, на жывых прыкладах вучыць, як трэба працаваць, як лепш паставіць справу, паказаць, што трэба зрабіць у дагучую мінуўшчыну, выходзячы з данага становішча рэчаў.

Кожнай заўважкай, кожным артыкулам ўзнімаць на вышэйшую ступень якасць работы, арганізацыі справы.

«Умець гаварыць проста і ясна, даступнай масе жывай, рапуча адкывуўшы іх чаканую артылерыю мудрых тэрмінаў, зможных слоў, вавучаных, гэтых, але незразумелых яшчэ масе, не знаёмых ёй лозунгаў, вызначэнняў, заключэнняў» (**Ленін**).

Навучыцца ставіць тэмы пытанні, якія маюць найбольш важнае, вядучэ значэнне. Рапуча выкараніць прагматызм, шаблон, праяўленне неахайнасці, фразёрства, пусташчынства.

Гэтыя вачыны сталі перад кожнай газетай, кожным газетным работнікам.

Для таго, каб рапуча палепшыць якасць газет, «перавесці ўсё нашы газеты ў новы, вышэйшы клас, адпавядаючы новым патрабаванням партыі, патрабаванням эпохі росквіту савецкага дэмакратызма» («**Правда**»), побач з сур'ёзным ўмацаваннем газетных кадраў трэба дабіцца таго, каб кожны работнік газеты быў ўзброены вучэннем Маркса-Энгельса - Леніна - Сталіна. Трэба не толькі ведаць і глыбока разумець гэта вучэнне, трэба кіравацца ім у штодзёнай практычнай рабоце, каб правільна зразумець і ацаніць у агульнай сувязі кожную канкрэтную з'яву.

Іменна гэта ў першую чарту патрабуецца ад работнікаў друку для таго, каб з поспехам і высока якасна вырашыць задачы, пастаўленыя перад друкам апошнім пленумам ЦК КП(б)У у пастанове аб арганізацыйна-масавай і палітычна-выхаваўчай рабоце.

Умею, па-праўдзіску паставіць у газеце адзед партыйната жыцця — у гэтым прыпер адна з галоўных задач кожнай газеты.

«Дзень друку» у гэтым годзе праводзіцца як масавая палітычная кампанія, як пачаццёвы дзень друку (з 5 па 10 мая).

Лозунгам шаландзімага пачаццёвага друку з'яўляецца: ўзмацненне ролі газеты ў барацьбе за якасць партыйна-масавай і ідэйна-выхаваўчай работы партыйных арганізацый, павышэнне прапагандысцкага і культурнага ўзроўню газет, умацаванне масавай работы газет на рапнаючых участках народнай гаспадаркі.

Асабліва ўвага ў правядзенні пачаццёвага друку павінна быць адана папулярнаму гісторыі большавіцкага друку. На аснове вывучэння твораў Леніна і Сталіна трэба завастрыць увагу на асноўных этапах барацьбы большавіцкага друку супроць класавога ворага і яго агентуры — контррэвалюцыйных трацкістаў, зінюўцаў, апартуністаў усіх колераў, на неабходнасці завываўлення рэсольцыйнай пільнасці работнікаў друку і рабселькораў на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва.

«Дзень друку» з'яўляецца баявым агідам сіл большавіцкага друку. Таму шырокі паказ лепшых узораў работы нізавых газет, перадавых рабкораў, паказ усяго таго, чым ганарыцца даная газета (лепшымі выхаванымі ёю людзьмі і т. д.) павінен заняць пэўнае месца на старонках газеты.

Прыцягнуць да непасрэднага ўдзелу ў рабоце газеты зватных людзей прадпрыемстваў, калгасаў, саўтасаў і МТС, пашырыць за лік іх рабселькорскія раты, разгарнуць найшырэйшую крытыку недахопаў газеты саапімі чытачамі і рабселькораў.

Арганізавань шырокую масавую праверку выканання кожнай газетай задань, пастаўленых у звароце III ўсебеларускага з'езда рабселькораў, масавую праверку таго, як шматтыражні, насцен-

ныя газеты, рабселькоры ўключыліся ва ўсебеларускі паход імя тав. Гігало за лепшы ў свеце дён, як, разгортваюцца вытворчы паход за ператварэнне ўсіх прадпрыемстваў БССР у прадпрыемствы сучаснай тэхнічнай грамадзянскасці і інш.; шырокі разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва ў правядзенні ўсебеларускага конкурсу: спаборніцтва насценных і расных газет, — вось асноўныя задачы пачаццёвага друку.

Формы правядзення пачаццёвага друку Культпропам ЦК КП(б)У рэкамендуецца наступныя.

Кааферэнцыі чытачоў, ілётны рабселькоры пад лозунгам павышэння якасці газеты, ўзмацнення ідэйна-выхаваўчай работы сярод рабселькораў: арганізацыя выставак друку, заслухоўванне дакладаў рэдактараў газет на пасяджэнні бюро партыйнага камітэта, партыйным сходзі; арганізацыя новых рабселькорскіх семінараў, курсаў: праверка пастаноўкі якасці вучобы рабселькораў і работнікаў друку.

Кожная газета павінна распрацаваць дакладны план правядзення пачаццёвага друку, забяспечыўшы яго бліскучае выкананне, прыцягнуўшы для гэтага шырокі раённы партыйны астыў.

Уручэнне ордэна Леніна БССР, яе наіраўнікам тт. Гігало і Галазеду прыурочана к часу скаацення меснавой слябм. Гэты урачысты дзень будзе ператворан ва ўсенароднае свята. У разгортваючымся зараз сацыялістычным спаборніцтве памож БССР, Заходняй Сібір'ю і Заходняй вобласцю друк мойка і павінен адыграць выключную ролю.

Па-сапраўднаму даамагчы партыйнай арганізацыі завываць пяршыньства БССР у спаборніцтве з Заходняй Сібір'ю і Заходняй вобласцю — баявая задата ўсяго друку БССР. Даамагчы сваёй партарганізацыі завываць пяршыньства ў спаборніцтве раёнаў, завываць права ўдзелу ва ўсенародным свяде — задата кожнай раённай, кожнай нізавой газеты.

У пачаснай справе ўдзелу ва ўрачыстым святкаванні павінны завываць сабе права і работнікі друку. А шлях к гэтаму — большавіцкае выкананне задань, пастаўленых у звароце III ўсебеларускага з'езда рабселькораў, бліскучае правядзенне пачаццёвага друку.

С. ДАНИЛІН.

ЧАМУ МЫ СВЯТКУЕМ ДЗЕНЬ ДРУКУ

ГІСТАРЫЧНЫ
АГЛЯД

5 мая 1912 года (22 красавіка па старому стылю) вышаў першы нумар штодзённай масавай, большэвіцкай газеты «Правда». Гэту дату з года ў год мы адзначаем як дзень большэвіцкага друку.

Два гістарычныя факты трэба мець на ўвазе, калі мы вывучаем гісторыю стварэння «Правды».

Першы — гэта рашэнне пражскай канферэнцыі большэвіцкай партыі, якая адбылася ў студзені 1912 года, аб выданні штодзённай газеты.

Вясна 1912 года была вясной бурнага ўздыму рабочага руху. Тады партыя вяла жорсткую барацьбу з меншавіцкімі ліквідатарамі, якія заселі ў профсаюнных арганізацыях. Трэба было да канца вытрыць ліквідатараў і выгнаць іх з страхавых кас і іншых легальных рабочых арганізацый. У той жа час без масавай штодзённай газеты ўсё цяжэй і цяжэй становілася кіраваць разрастаўшымся рэвалюцыйным рухам. І пражская канферэнцыя, стварыўшая большэвіцкі Цэнтральны Камітэт, паставіла пытанне аб выданні штодзённай масавай газеты.

Другі факт, які трэба мець на ўвазе пры вывучэнні гісторыі «Правды» — гэта тое, што «Правда» была створана самімі рабочымі, на сродкі рабочых. Пасля ленскага расстрэлу ўся краіна была ахоплена забастоўкамі. Рэвалюцыйны рух пролетарыята, які пачаў распаўсюдзіцца пасля гадоў рэакцыі, быў праймаў выключнай палітычнай свядомасцю. Рабочыя добраахвотна афяравалі сваё працоўнае калейкі і пятакі на выданне «Правды». Без такіх намаганняў саміх рабочых «Правда» не магла б выходзіць.

Таварыш **Сталін**, які член ЦК партыі большэвікоў, прымаў непасрэдна кіруючы ўдзел у стварэнні «Правды». Ён прысутнічаў на першым арганізацыйным сходзе, дзе вызначаўся палітычны твар «Правды», а таксама вырашаліся тактычныя, матэрыяльныя пытанні яе выдання. Гэта было ў сярэ-

Большэвіцкія газеты ўвесну 1917 года: ЦО «Правда»; «Солдатская правда» (газета ваеннай арганізацыі пры ЦК большэвікоў); «Социал-демократ» — орган Маскоўскага бюро ЦК.

★ ★ ★

дзіне красавіка 1912 г. увечары, на кватэры ў т. Палетаева, дзе два дэпутаты думы (Пакроўскі і Палетаў), два літаратары (Ольмінскі і Батурын) і я, член ЦК (я як нелегальны сязеў у «бесце» ў «недатыкальнага» Палетаева), эгаварыліся аб платформе «Правды» і склалі першы нумар газеты. (З артыкула тав. **Сталіна** «К десятилетия «Правды»»).

«Правда» адразу стала ў цэнтры барацьбы за большэвіцкую партыйнасць. Яна пранікла па ўсе заводы і фабрыкі.

Другі нумар «Правды» за 24 красавіка 1912 года

★ ★ ★

Яна дапамагала ўсталяваць на прадпрыемствах партыйныя ячэйкі, змагаючыся за ператварэнне іх у агульныя пункты партыі. Яна стварыла вакосіе густую сетку піравых карэспандэнтаў і з'явілася ў гэтым сэнсе першай, магутнай школай выхавання рабоча-караўскага руху ў духу большэвізма. З дапамогай «Правды» ліквідатары былі зняты з ўсіх пастоў у легальных арганізацыях, у профсаюзных аб'яднаннях і страхавых касах.

Верасень 1912 года быў асабліва вострым і важным этапам у жыцці «Правды» і партыйнай арганізацыі. У сувязі з выбарамі ў дзяржаўную думу адбывалася жорсткае барацьба з ліквідатарамі, з буржуазнымі партыямі. І ў гэты востры момант кіраўніцтва ў рэдакцыі было ўскладзена на таварыша **Сталіна**. Хаваючыся ад паліцыі, таварыш **Сталін** у верасні 1912 года прыняў на сябе кіраўніцтва «Правдой». **Владзімір Ільіч Ленін**, які ў гэтым часе пераехаў з Парыжа ў Кракаў, бліжэй да рускай граніцы, часта прысылаў у «Правду» свае артыкулы.

Наколькі паспяхова і энергічна праводзіла ў той час «Правда» масавыя кампаніі супроць ворагаў пролетарыята, паказвае адзін з эпизодаў гэтай барацьбы. У снежні 1912 года пецер-

бургскія рабочыя абвясцілі аднадзённую забастоўку пратэсту супроць насілля ўлад. Меншавікі-ліквідатары паказалі гэты рух, як «выступленне нявянячай кучкі рабочых». «Правда» выкрыла гэты гнусны выпадак ліквідатараў. У № 47 «Правды» быў надрукован артыкул **І. Сталіна** «Положэнне ў с.д. фракцыі», накіраваны супроць ліквідатараў.

Ліквідатары былі выкрыты як кучка буржуазных агентаў і разгромлены. Упорная і самаадданая работа старой «Правды», — пісаў таварыш **Сталін** у артыкуле «К десятилетия «Правды», — у значнай меры падрыхтавала і наскірыла гэту перамогу над ліквідатарамі. У гэтым сэнсе старая «Правда» была несумненна прадвесніцай будучых слаўных перамог рускага пролетарыята. (Зборнік «О пролетарской печати», 1932 г., стар. 80).

5 ліпеня 1913 года друкаванне «Правды» пастаёвай судовай палаты было забаронена. Аднак, «Правда» аж да самай імперыялістычнай вайны прадаўжалася выходзіць пад другімі назвамі на ранейшым высокім узроўні сваёй прынцыповай партыйнай вытрыманасці і сваёй непрымірнасці ў барацьбе з апартунізмам і царызмам. Спробы самадзяржаўя задушыць пролетарскую газету разбіваліся аб большэвіцкую цвёрдасць, бяздольнасць і непахісную волю да барацьбы ленынскай партыі з

«За правду» пад такой назвай вышла «Правда» ў настрычніку 1913 года.

паризмом і буржуазією. Заборонену «Правду» змінила «Северная правда», після її закриття стала виходити «Правда труда», потім «За правду», «Пролетарская правда».

22 студзеня 1914 года пачала виходзіць газета «Путь правды». Рэдакцыя «Пути правды» вырашыла скарыстаць надыходзячую другую гадавіну існавання «Правды» для таго, каб абвясціць гэту гадавіну **Днём рабочага друку**. 19 красавіка 1914 года ў «Пути правды» было надрукавана «Воззвание к разуму рабочих». «Дзень рабочага друку» — гаварылася ў гэтай адказе, — павінен быць днём праяўлення рабочай мыслі. У дзень рабочага друку рабочыя павінны заявіць: мы спасціваем марксізму, а не ліквідатарству».

23 мая на змену закрытаму 21 мая «Пути правды» пачала выходзіць штодзённая газета «Трудовая правда». Яна была запрыта напярэдадні імперыялістычнай вайны. У сувязі з пачаўшайся ў хуткім часе імперыялістычнай вайной, ўзмацненнем шавінізма і тэрору знікла ўсякая магчымасць выдаваць легальную большавіцкую газету.

«Правда» аднавіла свой выхад у 1917 годзе. 8 сакавіка 1917 года яна выйшла пад першапачатковай сваёй назвай — «Правда». Ленін пасля свайго прыезду неадкладна ўвайшоў у рэдакцыю «Правды» і амаль штодзённа пісаў для яе артыкулы. Самы блізкі ўдзел у кіраўніцтве газетай прымаў таварыш **Сталін**. У сям'е яе пастаянных супрацоўнікаў былі — **Калінін**, **Петроўскі** і інш. «Правда» вытрымала палітыку буржуазнага ўрада Керэнскага і рыхтавала рабочы клас к Окцябрскаму перавару. Пад кіраўніцтвам **Леніна** і **Сталіна** яна адыграла выключную ролю на заваяванню велізарнай большасці рабочага класа і працоўных мас.

5 ліпеня атрад юнкероў разграміў рэдакцыю і друкарню «Правды». На другі дзень была разгромлена і рэдакцыя другой большавіцкай газеты «Солдатская правда». Юнкеры спалілі і пачыталі да дзесяці тысяч салдацкіх лісьцяў, атрыманых «Солдатской правдой» з фронту.

Рэдакцыя «Правды» перамагаючы велізарныя затрудненні, выпусціла «Листок правды». Але юнкеры забілі

«НАШ ПУТЬ» — пад такой назвай выходзіла «Правда» ў жніўні 1913 года.

★ ★ ★

рабочага Івана Воінава, які вынес першыя пачкі «Лістка правды» для раздачы работым.

13 жніўня 1917 года выпаў першы нумар газеты «Пролетарий». Пасля «Пролетарія», закрытага на дзесятым нумары, выйшла 12 нумароў газеты «Рабочий». На змену «Рабочему» стала виходзіць газета «Рабочий путь».

Рэдактарам «Рабочего пути» быў таварыш **Сталін**. У гэтай газеце былі надрукаваныя выдатныя артыкулы **Леніна** — «Русская революция и гражданская война», «Задача русской революции», «Письмо к товарищам» і іншыя. 24 кастрычніка ў друкарню, дзе друкаваўся «Рабочий путь», варваліся юнкеры і канфіскавалі гатовыя нумары газет. У адказ на гэта ваенна-рэвалюцыйны камітэт Петраграда пастанаўіў: 1) друкарні рэвалюцыйных газет адкрыць, 2) прапанаваць рэдакцыям і наборшчыкам прадаўжаць выпуск газет, 3) пачэсны абавязак ахоўны рэвалюцыйных друкарань ад контррэвалюцыйных замахаў ускладаецца на доблесных салдат Літоўскага палка і 6-га запаснага салёрнага батальёна. Пасталова ваенна-рэвалюцыйнага камітэта была выкавана.

26 кастрычніка на другі дзень Окцябрскага паўстання «Правда» вышла пад равейшай сваёй назвай—«Правда». Яна абвясціла: «Часовы ўрад скінут... Уся ўлада пераходзіць к саветам». «Ад гэтага часу,—пісала «Правда» 27 кастрычніка—мы будзем прадаўжаць барацьбу пад старым сцягам «Правды», у якой працоўныя масы прывыклі бачыць выразнае сваёй рэвалюцыйнай мыслі і волі».

У гады грамадзянскай вайны «Правда» пад кіраўніцтвам партыі згуртавала і арганізавала масы працоўных на абарону Окцябрскіх заваяванняў, на барацьбу з белавардзейшчынай і інтэрвенцыяй. У гэты перыяд найвялічшы правадыр пролетарскай рэвалюцыі Ленін, асабіста кіраваўшы нашым большавіцкім друкам, змяшчаў у «Правде» свае гениальныя артыкулы і прамовы. Яны ўсялялі бадзёрасць і ўпэўненасць у сэрцы мільёнаў абаронцаў рэвалюцыі, натхнялі іх на барацьбу з голадам і разбурэннем, з белавардзейскімі бандамі Калчака, Дзяміяна, Юдзевіча і Врангеля і іншаземнымі інтэрвентамі. У «Правде» быў надрукован таясам рад артыкулаў тав. **Сталіна** аб становішчы на асобных фронтах (уходнім, паўднёвым, петраградскім, польскім). Гэтыя артыкулы, якія атрымліваліся выключнай глыбінёй і яснасцю аналізу, аказалі велізарную дапамогу рабочым і сялянам савецкай рэспублікі ў іх пераможнай барацьбе з ворагамі.

Пасля сканчэння грамадзянскай вайны партыя прыступіла з пачатку да аднаўлення, а потым і да сацыялістычнай рэканструкцыі нашай гаспадаркі. «Правда» прадаўжала ўважліва і арганізавана працоўныя масы на вырашэнне палітычных і гаспадарчых задач. Пад кіраўніцтвам ленінскага ЦК партыі «Правда» давала адпор усім апазіцыйным атакам на лінію партыі з боку пагрозных у дробнабуржуазным балодзе «левых камуністаў» і рэзкіх хвешавіцзвучных групавак, давала адпор контррэвалюцыйнаму трацкізму на ўсіх стадыях яго барацьбы з партыяй, давала адпор «левому» апартунізму, які маскуецца «левай» фразай, і праваму, адкрытаму апартунізму — кулацкай агентуры ў радах партыі.

8 «Апартуністы разумеюць ролю «Правды», значэнне набытатая ёю пад кіраў-

ніцтвам партыі аўтарытэт. Яны прабавалі скарыстаць гэты аўтарытэт супроць партыі, але атрымлівалі жорсткі адпор. Так было, напрыклад, у першы перыяд барацьбы з трацкізмам—у 1923 годзе, у першыя месяцы барацьбы з правай бухарынскай апазіцыяй, калі ў апараце «Правды» прабавалі апазіцыя правыя апартуністы» («Двадцать лет», «Правда», № 123, 1932 г.).

У гады разгорнутага сацыялістычнага наступлення, у гады індустрыялізацыі краіны, калектывізацыі сельскай гаспадаркі і ліквідацыі кулацтва як класа, у гады ўздыму работы нашых арганізацый на ўзровень новых задач «Правда», пад кіраўніцтвам ленінскага ЦК партыі і асабіста тав. **Сталіна**, увесь час была левым, намочнікам партыі ў набудове фундамента сацыялістычнага грамадства. З выключнай яркасцю і нагляднасцю яна прапанавала бліскучыя ўзоры барацьбы за сацыялізм, паказвала герояў сацыялістычнай будовы і, публікуючы гэтыя бязлітасна выкрывала і бічавала канкрэтных віноўнікаў недахопаў. Яна змага-лася за разгортванне пролетарскай самакрытыкі, супроць яе зашчыму і скажэнняў. Яна служыла наглядным прыкладам для ўсяго нашага большавіцкага друку, як трэба распазнаваць і выкрываць разгромавага класавага ворага і яго падлую агентуру, пад якой бы шыльдай яны ні хаваліся.

«Правда» бязлітасна ўскрывала і ўскрывае падзеі падонкі трацкізма і зіноўеўшчыны, якія з дапамогай ашуканства і двуруніцтва прабраліся на асобныя ўчасткі і вядуць там сваю злачынную работу. З дапамогай «Правды» партыя шчыра вышэй ушчымае класавую рэвалюцыйную лінію і кірунак, абліцуе іх на аўладанне марксісцка-ленінскай тэорыяй, на вывучэнне славнай гісторыі большавізма, асабіста пасля Окцябрскага перыяду. Мільёны сэрцаў будаўнікоў сацыялізма «Правда» запальвае агнём творчага энтузіязму, падмае масы пролетарыяў і камуністаў на новыя героістычныя барацьбы за набудову бясклассовага сацыялістычнага грамадства.

Уся гісторыя большавіцкага друку, як мы бачым, непарыўна звязана з масавым рухам пролетарыята, з рэвалюцыйным ростам працоўных. Наш

друж—друж саміх працоўных. Вось чаму і дзень друку павінен праходзіць у нас яшчэ ўсё працоўных. Расквіт со-
ветскай дэмакратыі ў СССР яшчэ больш
амація» цвёрда значэнне ўдзелу нас у
друку. Дзень друку ў гэтым годзе па-
вінен прыводзіцца як **масавая палітыч-
ная кампанія**. Асаблівую ўвагу трэба
звярнуць на ўзмацненне ролі друку ў
баранстве за якасць партыйна-масавы
дзейна-гыхаватчай работы партыйных
арганізацый.

Гэты дзень павінен сяміцца, яшчэ
большаму павышэнню прапагандыска-

га і культурнага ўзроўню газет і ўма-
цаванню масавай работы газет на ра-
бочых участках народнай гаспадаркі.

Сёлетні Дзень друку праходзіць пад
знакам далейшага расшырэння і ўмаца-
вання сувязі друку з масамі, вывучэння
тэматычнай большавіцкага друку, яшчэ
большага павышэння класавай рэволю-
цыйнай п'янасці, пад знакам барацьбы
за налішчэнне кіраўніцтва рабо-
таў у вельможы і больш глыбокага
нахавання з іх асяродка кадраў на-
шых газет

Б. ШПІТАЛЬНІК.

„ЗВЕЗДА“ У 1917 ГОДЗЕ

(КАРОТКІ АГЛЯД)

У гэтым артыкуле мы хочам каратка
раказаць аб адным з этапаў барацьбы
большавіцкай газеты «Звезда» — аб
прадоўжэнскім перыядзе.

Першы нумар «Звезды» з'явіўся ў
свет 27 ліпеня (9 жніўня — па новаму
стылю) 1917 г. «Звезда» пачала выхо-

дзіць у перыяд ўмоцнення рэакцыі, у
перыяд, калі контррэволюцыйны Часо-
вы ўрад пасля ліпеніскіх падзей 1917
года перайшоў у наступленне на прале-
тарыят, стаў праводзіць масавыя арыш-
ты большавікоў, граміць большавіцкія
арганізацыі і іх друк.

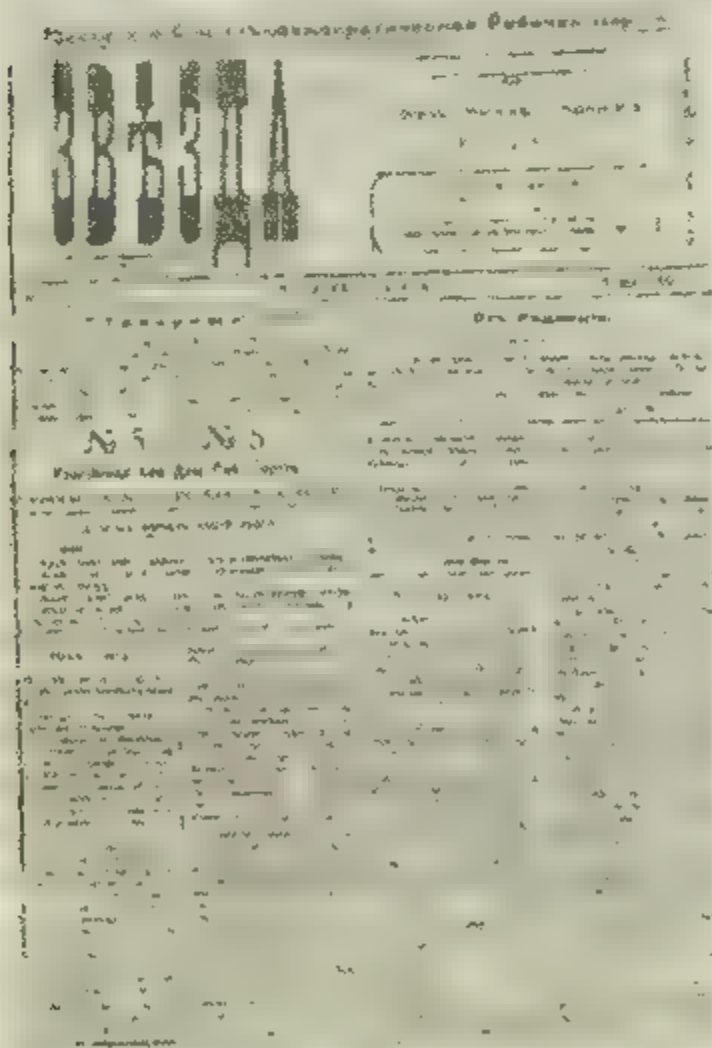
Асабліва моцнай была рэакцыя ў ар-
міі. Зноў быў уведзены закон аб кары
смерці.

Контррэволюцыя асабліва давала сіл
агулаць у Беларусі — прыфрантавым
галеце. Тут дзейнічалі два цэнтры
контррэволюцыі — Стаўка верховнага
галецнакамандуючага ў Могілеве і штаб
Заходняга фронту ў Менску.

9 ліпеня 1917 года ў часцах Заход-
няга фронту быў распаўсюджан загад
Керэнекага, у якім прапапоўвалася
«стаўка».

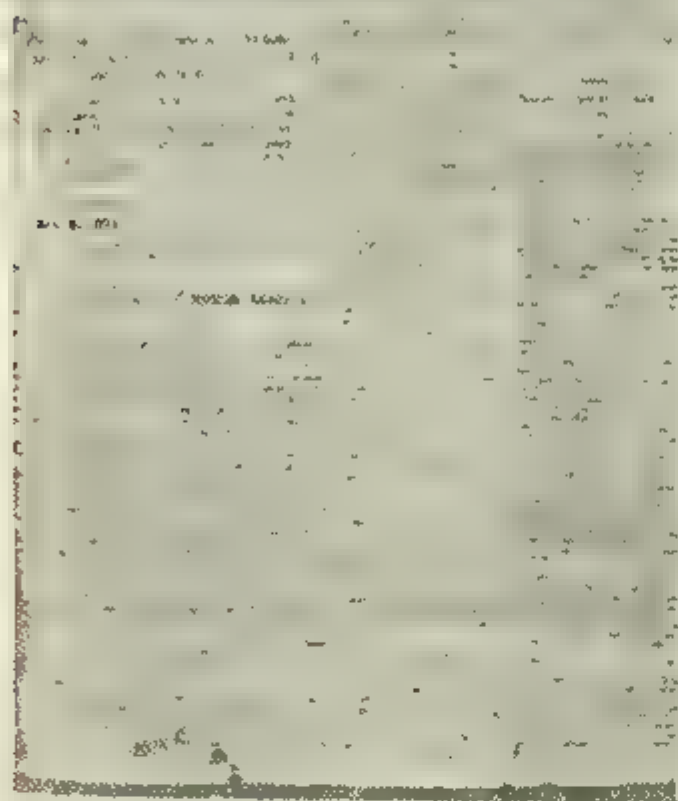
«Віноўны ў публічным закліку да
невыхавання законных распараджэн-
няў улады нарэцца заключэннем у
крэпасці на тэрмін не вышэй 3 гадоў
збо заключэннем у турму. Віноўны ў
закліку ў часе вайны афіцэраў, салдат
і іншых вайсковых чыноў да невыха-
вання дзеючых пры новым дэмакра-
тычным ладзе армій і згодных з ім
распараджэнняў вайскавай улады на-
рэцца як за дзяржаўную здраду.

У згодзе з гэтай пастановай загад-
ваю арыштаваць усіх асоб, якія вя-
дуць агітацыю словам ці шляхам дру-

Першы нумар «Звезды» за 27 ліпеня
1917 года.

МОЛОТЪ

Першы нумар «МОЛОТА» за 15 верасня 1917 года

* * *

ку з заклікам да гвалту, звяржэння часовага ўрада, дэзарганізацыі арміі і анархіі ў краіне, а таксама асоб, агітуючых супроць наступлення і заклікаючых да непадпарадкавання загадам начальства. Усіх арыштаваных неадкладна аддаць суду. У Петраградзе праводзяцца арышты большэвікоў. Прапаную неадкладна спыніць у дзеючай арміі выданне газет: «Правда», «Огонная правда», «Солдатская правда» і іншых анапагічных.

А. КЕРЭНСКІ.

У гэты адказнейшы момант, ва ўмовах усё ўзмацняючайся рэакцыі, большэвіцкі камітэт Менска прыступіў да выдання свайго штодзённага органа газеты «Звезда».

Тав. А. Мяснікоў *) — адзін з першых рэдактароў «Звезды» і заснавальнік першага большэвіцкага партыйнага цэнтра ў Беларусі і старшыня першага Менскага камітэта ў 1917 г. і галоўнакавалюючы Заходняга фронту ў першыя дні Окцябрскай рэвалюцыі ў

свайх успамінах аб «Звезде» джа характарызуе абстаноўку таго перыяда і велізарную ролю, якую адыграла газета ў барацьбе за падрыхтоўку Окцябра ў Беларусі.

«Пры ўмовах палітычнага жыцця краіны, — піша А. Мяснікоў, — у прыкватнасці фронту і прыфрантавой паласы, у той час, калі буржуазна-эсдаўніцкі блыск душыў усё жывое, рабочае і камуністычнае, калі пасля 5 ліпеня большэвізм быў абвешчаны строга забароненым пладом і большэвікі лічыліся па-за законам, нашай адзінай моцнай і дзейснай зброяй магло быць друкаванае слова, разнасімае па ўсіх велізарных прасторах крывавага поля і даліны слёз. Мы ведалі, што натрапім на вялікія перашкоды, што наша слова не будзе гучэць бесперапынна, але ўпэўненыя, што тым, што няроўнамерна, з перарывамі хвінуе зярно панадзе ўсё-ж па манючю патрэбу ў ім глебу — уснедамыленне гэта ўсё мацнежа і памнажае нашу энэргію».

«Звезда» прапінкала ў масы рабочых франтавых салдат і разнасіла большэвіцкія лозунгі, мабілізуючы масы на барацьбу супроць вараў і меншавікоў — гэтых подлых эсдаўнікаў з контррэвалюцыйнымі кадэтамі, супроць контррэвалюцыйнага Часовага ўрада, супроць закона аб кары смерцю, супроць ваеннага наступлення і т. д.

Сваймі баявымі лозунгамі «Звезда» прапінкала ў аскілы, у салдацкія казармы, у гаўштэхты і турмы да арыштаваных салдат, у рабочыя кварталы, у вёску. Аўтарытэт «Звезды» быстра ўзрастаў. Яна пачала выходзіць пры тыражы ў 3000 экзэмпляраў, а вапярэдадні яе закрыцця яна ўжо мела падвоены тыраж (6000 экзэмпляраў).

У рэдакцыю паступалі кожны дзень лісты з просьбай высылаць газету на фронт. «Буржуазных газет — пісалі салдаты, — мы маем сотні. «Русские слова», «Ранішн утрое» і т. д. ўсе конны засыпаны. Прывіце нам наш «Звезда»».

Заданне «Звезды» было тэлікім світан для прыпечатых мас працоўных. Салдаты і працоўныя масы збіралі сродкі ў «Жалезны фонд» для газеты. Пасылаючы ў рэдакцыю сабраныя сродкі, яны віталі большэвіцкую газету.

145 арыштавалых салдат з каламчэўскай гаўштвахты прыслалі сваё прывітанне:

«Прывітанне «Звезда» ад арыштаваных салдат. У чорную бурную ноч, у момант развіваючайся рэакцыі, калі чалавецтву патрэбен верны спадарожнік, вышла ты, «Звезда». Зазяла сваім бляскам, паказваючы шлях, нуды павінна ісці чалавецтва. Трудны шлях тэой, дарагая «Звезда», бо тваё святло адзінока сярод грознай пануючай рэакцыі.

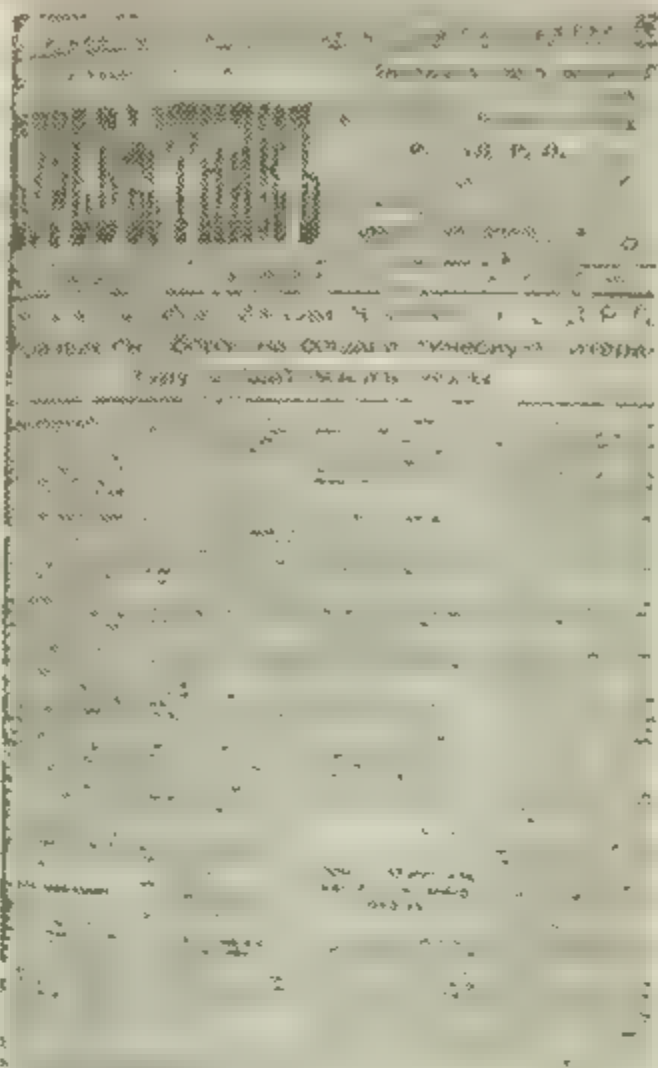
Мы жадаем табе, дарагая «Звезда», рассяць, разбіць гэту чорную ноч, і хутчэй выйша-б не адна «Звезда», каб не было гэтай чорнай, цяжкай рэакцыйнай ночы, каб ззяла ўсё неба ў зорках» («ЗВЕЗДА», № 3).

Такіх лістэў паступала ў рэдакцыю мноства. Гэтыя лісты характарызуюць, як працоўныя масы, змучаныя за час грабежніцкай вайны, сустралі з'яўленне «Звезды», з яким інтарэсам яны яе чыталі. Гэтыя лісты маляўніча паказваюць, які вялікі ўплыў аказваў большавіцкі друк на сваіх працоўных чытачоў. «Правда», «Окопная правда», «Звезда» насілі ў масы ідэі большавізма, хозувгі напай партыі, яны ўлічвалі іх на барацьбу супроць рэакцыі, супроць Часовага ўрада, супроць прадажнікоў-мешпавікоў і асераў.

На фронце, у салдацкіх масах з кожным днём парастала рэвалюцыйная хваля, барацьба супроць рэакцыйнага афіцэства і чэрвасоценных армейскіх чыноў, супроць загадаў Часовага ўрада аб ваенным наступленні, аб кары смерцю, Большавіцкія газеты пускалі глыбока свае карані.

Керэнскі закідае камандванне фронтам загадамі аб ўзмацненні рэпрэсій, па велічэнні арыштаў і закрыцці газет:

«...Загадваю: 1) «Правда» — орган Цэнтральнага Камітэта і Пецярбургскага камітэта РСДРП і «Окопная правда» — орган ваеннай арганізацыі пры Рыжскім камітэце с.-д. латышкага края на падставе... пастанова Часовага ўрада закрыць і 2) усім начальнікам і камісарам Часовага ўрада дзеючай арміі старанне сачыць за распаўсюджаннем у арміі лачасовых выданняў і, у

Першы нумар «Буревестніка» за 8-ае кастрычніка 1917 года.

★ ★ ★

выпадку з'яўлення газет, заклікаючых да аднаго з дзеянняў, пералічаных у пастанове Часовага ўрада (непаслухмянасць загадам і распараджэннем улад, егітацыя супроць наступлення і т. д.—Б. Ш.), уваходзіць да мяне з прапановай аб неадкладным закрыцці такіх органаў. Усім ваісковым камітэтам загадваю аказваць начальнікам і камісарам поўную садзейнасць. Ваенны і морскі міністр А. Керэнскі».

Але гэтыя загады разбіваліся аб хвалю ўсё ўзрастаючага рэвалюцыйнага руху. Пасеннае большавіцкае пасенне давала добрыя рэвалюцыйныя парасткі. Іно рыхтавала багаты ўраджай.

У «Звезду» паступаюць пастапоўна прымаемыя на салдацкіх сходах супроць рэакцыйнага Часовага ўрада і яго загадаў.

«Мы, салдаты рухомай і рамонтнай майстарні ў ліку каля 200 чал., выслушаўшы даклад т. Х. О. аб увядзенні кары смерцю і адмаўленні дарэформенай упады ваеннага начальства, вынеслі наступную рэзалюцыю:

Першым крокам вызваліўшыгася народу было патрабаванне адмены кары смерцю і снасаванне палачнай дысцыплінарнай улады.

Цяпер-жа з націскам контррэволюцыйнай буржуазіі гэты перажыток варварства ўводзіцца зноў супроць салдат, чацверты год страдаючых і знемагаючых пад гнётам уніжэння, голаду, холоду, абараняючы дзяржаву і завяванні рэволюцыі...

... Мы рашучым чынам пратэстуем супроць увядзення кары смерцю і заклікаем усіх таварышоў стаць на абарону сваіх інтарэсаў».

Мноства салдацкіх пісем паступае ў адрас т. А. Мяснікова з пытаннямі аб ліпеньскіх падзеях, з пратэстамі супроць арыштаў і судзілішч пад рэволюцыйнымі салдатамі, супроць разгрома салдацкіх арганізацый і т. д.

Акізваючы праз «Звезду» на гэтыя пісьмы («Звезда» № 12), т. Мяснікў заканчвае сваё пісьмо наступнымі словамі:

«Няхай-вые бура контррэволюцыі, няхай раздаецца гіканне «тарнаствуючай свінні» — буржуазіі, няхай шыляць змеі рэакцыі, — гэта не надоўга. Скора наступіць для іх смерць. Нам патрэбна вытрыманасць, арганізаванасць і верна разлічаны націск. І калі падыецца багатыр рэволюцыі — рабочы, салдат і бяднейшы селянін — то як дым развеецца ўся мразь контррэволюцыі».

«Звезда» публікуе артыкулы Леніна і Сталіна, настановы VI з'езда партыі і Маніфест Расійскай Соцыял-дэмакратычнай рабочай партыі да ўсіх працоўных, да ўсіх рабочых, салдат і сялян Расіі».

Маніфест заклікае: «Рухайцеся да новых баёў, нашы баявыя таварышы! Стійка, мужна і спакойна, не паддаючыся на правакацыю, нахаляпце «лы, стройцеся ў баявыя калоны! Пад сцяг партыі, пролетарыі і салдаты! Пад ваю ешчэ, прыгнечаныя ўскі!»

Уплыў «Звезды» ў маціянца з кожным днём. Аб гэтым красамоўна сведчаць патамкі сабраўшы з розных часцей у штаб Заходняга фронту. Прыводзім вытрымкі з гэтых данясенняў:

«... Несвіж... 18 жніўня 1917 г. Настрой у войсках 2 арміі за мінулы тыдзень з 11 па 18 жніўня прадстаўляец-

ца ў наступным выглядзе. У часцях 3-га Сібірскага корпусу паліўных змен у адносінах устойлівасці і боездольнасці няма. Настрой салдацкай масы спакойны, апрача 7 Туркестанскай дывізіі, дзе трэба адзначыць скрытае боажэнне, якое можна паставіць у сувязі са з'яўленнем у палках і ўстановах названай дывізіі большавіцкай газеты «Звезда», якая прысылаецца кімсьці бясплатна ў вялікай колькасці».

Зусім зразумела, што такое дзеянне «Звезды» на салдацкія масы выклікала паліўную паголю за ёю і праследвалі до распаўсюджванняў. Рэакцыя на гэта пачала прымаць усё меры, каб закрыць «Звезду». У перыяд гарачай падрыхтоўкі да першай большавіцкай канферэнцыі вобласці і фронту — 23 жніўня (па старому стылю) «Звезда» была закрыта, працягваючы лезць ме-

«Звезду» закрылі, але дарэшнымі ака-... і ўсе надзеі Керэвскага і яго аген-таў, што з закрыццём «Звезды» спыніцца большавіцкая агітацыя і рэволюцыйны ўплыў на масы. У дзень адкрыцця першай Паўднёва-Заходняй канферэнцыі РСДРП (большавікоў) 15 верасня 1917 года замест закрытай «Звезды» вышла большавіцкая газета «Молот».

«Молот» у сваім перадавым уводным пунтары паямае свае задачы: «Молот» газета рабочых, салдацкіх і бяднейшых час. Якавы яго мэты? «Молот» хоча стаць канавом пчасна пролетарыята і вясков-най беднаты. У чым яго пчасце? Яно ў рэволюцыі і соцыялізме.

«Молот» будзе асвятляць салдату ра-бочаму і селяніну шляхі да рэволюцыі і соцыялізма. Іх ён будзе асвятляць з пункту погляду непрымрнай і пасля-доўнай класавай палітыкі соцыялістыч-най дэмакратыі. На сцягу «Молата» на-пісана: «вайна капіталу, — бялітасная барацьба з буржуазіяй!»

«Молот» са сваімі баявымі павішамі становіцца папулярнай і любімай гае-тай рабочых, салдат і сялян. Яе тыра-жыстра ўзрос да 10 тыс. экз

«Молот» з усяй прамагой выкрывае ладнікаў і абаронцаў, мабілізуе сал-дат, рабочых і сялян на рашучы бой су-

проць контррэвалюцыі. Кожны нумар «Молата» грамавым ударам абрушваўся на голавы контррэвалюцыйнага камандавання, на згодніцкіх мяшавіцка-эсэраўскія армейскія камітэты.

Наколькі рэвалюцыянізуюча дзейнічала газета «Молот» на саадацкія масы відаць хоць-бы са шматлікіх даясеньняў, якія пасылаліся з часцей у штаб фронту з панічым крыкам аб «разбуральнай» дзейнасці «Молота». Прывязем адно з такіх даясеньняў.

Палкоўнік Малявін у сваім аглядзе пісаў: «Рабочая газета «Молот», якая і явілася ў сярэдзіне верасня, з'яўляецца, па яе ўласнаму выражэнню, перахрышчонай закрытай па распараджэнню рэспубліка міністра газеты «Звезда». Напрамак гэтай газеты ўльтра-большэвіцкі. Яе догмы і з'яўляюцца: неадкладнае скасаванне вайны, перадача ўсёй палітычнай і ваеннай улады пролетарыяту, неадкладная сацыялізацыя, да Устаноўчага схода, зямлі і інвентару, абавязаная вайна капіталу і буржуазіі. Гэта газета называе сябе органам РСДРП, геючы педавер'е і класавую рознь, пазбавляе салдат супроць афіцэрскага выдасі і шкоднаю антыдэмакратычнаю агітацыяю, падрываючы аўтарытэт Часовага ўрада, у якім, па яе думцы, усё міністры прыслужнікі буржуазіі і тайныя контррэвалюцыянеры, якія выдасі вайну на ўгоду саюзным і нашым капіталістам. Урад жа ўвёў кару смерцю з мэтай дабрабытна салдат, рабочых і сялян...».

«Молот» не даваў пакою камандаванню. Большэвіцкая агітацыя глыбока пашыралася сваё карэнні. Пад уплывам гэтай агітацыі салдаты не панімаваліся афіцэрскаму, адмаўляліся ісці на пазіцыю... т. д.

Нідарма палкоўнік Малявін так многа «ўвасі» ўдзяліў аглядам і даясеньням аб «разбуральнай» дзейнасці «Молата». У сваім наступным аглядзе Малявін пісаў:

«Па думцы камандзіра корпусу (губернатар Ідзе аб першым Сібірскім корпусе. — Б. Ш.), бязадольнасць войск нястрымана паддае, а пяхота страціла дысцыпліну да ступені, блізкай да анархіі. Камітэты аўтарытэтам не карыстаюцца. БОЛЬШЭВІЦКАЯ АГІТАЦЫЯ І ДРУК, У ПРЫВАТНАСЦІ ГАЗЕТА «МОЛОТ», РАСПАЛЬВАЕ ВАРОВАСЦЬ

САЛДАТ У АДНОСІНАХ ДА АФІЦЭРАЎ.

Камандуючы Заходнім фронтам генерал Балусёў адпраіў рапарт на імя Керэненкага з вытраваннем у тэрміновым парадку прыняць меры да закрыцця «Молата».

Рапарт генерала канчае наступнымі словамі.

«Прызнаючы характар дзейнасці газеты «Молот» у чыста ваенных адносінах бязумоўна шкодным і які падвечай разламаюча дзейнічае на армію, хадзіваючы аб закрыцці вышэйназванай газеты, з рэквізіцыяй друкарні, друкаючай гэту газету».

Керэненкі не замарудзіў дэспіне. «Молот» закрылі на 16-м яго нумары. Але га змяну «Молоту» прышоў «Буревестник». 8 кастрычніка вышаў першы нумар газеты «Буревестник».

Таварыш **Кнорын** — адзін з заснавальнікаў кампартні Беларусі ў 1917 г. сакратар Цэнтральнага бюро КП(б)Б да 1923 г. у сваёй кніжцы «1917 год у Беларусі і на Заходнім фронце» дае наступную характарыстыку дзейнасці «Буревестника».

«Буревестник», змяніўшы закрыты «Молот», адкрыта вяртае бурю, якая павінна знесці ўсё старое і стварыць усім новыя формы жыцця. Гэта — перыяд, калі тады **Ленін** публікуе свой славетны артыкул «Ці ўтрымаюць большэвікі дэмакратычную ўладу» і адказвае на зададзенае пытанне пэўна і ясна: «Тады ўтрымаюць, калі волююць». Гэта час, калі «Рабочий путь», пад імем якога скрываецца нелегальны орган РСДРП (большэвікоў) «Правда», друкуе пісьмы Леніна аб паўстанні, час для якога, па яго думцы, ужо настаў. І «Буревестник», веснік падыходзячай рабоча-сялянскай улады перадае гэтыя пісьмы, бо «Рабочий путь» даходзіць да Менска ў двух-трох экзэмплярах. «Буревестник» разносіць гэтыя пісьмы па фронту і прапанаваў у самых шырокіх масах ідэю паўстання».

3 дня ў дзень «Буревестник» разносіць у масы большэвіцкія догмы. Наступіў дзень 25 кастрычніка — дзень адкрыцця другога ўсерасійскага з'езда саветаў рабочых, саадацкіх і сялянскіх дэпутатаў. У гэты дзень «Буревестник» — орган Менскага камітэта большэвікоў

виходіть з лозунгами: «нам треба кон-
чыць грабежницькую війну, прапанаваў-
шы дэмакратычны мір. Нам треба адма-
піць памешчыцкія правы на зямлю і пе-
радаць без выкупу ўсю зямлю сялянскім
камітэтам. Нам треба знішчыць голад,
серамагчы разруху і паставіць рабочы
кантроль над вытворчасцю і размерка-
ваннем. Нам треба даць усім народам
Росіі права свабоднага ўпарадкавання
свайго жыцця. Але для таго, каб ажыц-
цявіць усё гэта неабходна перш за ўсё
вырваць уладу ў канкілаўцаў і перадаць
яе Советам рабочых, салдацкіх і сялян-
скіх дэпутатаў. Таму наша першае па-
грабаванне: «Уся ўлада Советам».

Спробы контррэвалюцыі расправіцца з
«Буревестніком» ні ў чаго не прывялі.
«Буревестник» працягнуў сваю бэрэ-
над кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі
такоў сваю ролю да канца. 1-га лістапа-
да 1917 г. у Мавску ўся ўлада перайшла
ў рукі Советам, і ў той-жа дзень на-
чала зноў выходзіць «Звезда».

У гэты дзень рэдакцыя заявіла сваім
чытачам: «...Сёння мы вяртаемся да
свайго старой, першапачатковай назвы.

У ДЗЕНЬ ДРУКУ НАША БОЛЬШЭВІЦКАЕ ПРЫВІТАННЕ КОМУНІСТЫЧНАМУ ДРУКУ І РАБСЕЛЬКОРАМ КАПІТАЛІСТЫЧНЫХ КРАІН

Перад намі пачка нумароў газет брацкіх
комуністычных партый, газет, кожная з
якіх мае сваю спаўную баявую гісторыю.

Колькі раз забараняліся гэтыя газеты
фашысцкімі ўрадамі, колькі раз арыштоў-
валіся іх рэдактары, разграмляліся іх па-
мяшканні. Колькі разбіраў і распаў-
сюджвальнікаў гэтых газет кінута ў
турмы.

Колькі раз фашысцкая зброя ў розных
краінах залупляла аб «поўным знішчэнні
комуністычнага друку».

І ўсё-ж комуністычны друк у краінах
капітала жыве і мацее.

Вось «РОТЭ ФАНЭ» (ЦО кампартыі
Германіі). Ужо колькі часу крывае фашысцкі
ўрад дэклараваў аб знішчэнні
«Ротэ Фанэ». Але, хоць і ў ўмовах глы-
бокага падполля, «Ротэ Фанэ» выходзіць
як і раней, арганізавана рабочы клас Гер-

ма і нашай «Звезды». З нас-мы пачалі
сваю трудную работу ў Заходнім краі
і на фронце і з ёю разам у гэтыя адказ-
ныя дні пойдзем да поўнай перамогі або
загінем».

«Звезда» не загінула. Пад кіраўніц-
твам большэвіцкай партыі яна нястомна
ляла барацьбу супроць ворагаў дыктату-
ры пролетарыята, мабілізоўвала працоў-
ныя масы на барацьбу супроць нямецка-
кайзераўскіх акупантаў, супроць беза-
палкаў і банд Булак-Балаховіча, су-
проць контррэвалюцыі розных маслоў. І
цяпер «Звезда» згуртоўвае працоўныя
масы вакол нашай партыі, вясё ў масы
лозунгі нашай партыі і пад выпрабаван-
ным кіраўніцтвам гэтай вялікай партыі
Левіна, Сталіна, пад кіраўніцтвам
КП(б)Б, яе ЦК на чале з лепшым ста-
ліным т. Гімаля—БССР з адэскай, ір-
менскай, абласнай, прыпечанай пюфкалоні
пры каторых ліцзе стала індустрыяліза-
цыйнай, культурнай, квітнеючай, че-
радавой эрэтанаўскай савецкай саві-
дэтычнай рэспублікай—магутным фар-
постам (МХР) да граніцы з капіталістыч-
ным Захалам.

маніі на барацьбу з фашызмам, за прола-
тарскую рэвалюцыю.

Вось невялікая на 8 старонках пад-
польная газета іспанскай кампартыі
«БАНДЭРА РОХО».

Яшчэ свежы ў памяці гераічныя баі
астурыйскіх рабочых, іх барацьба за ўла-
ду. Сёння лютуе ў Астурый іспанскі фа-
шызм. Горы трупаў, перапоўненыя турмы,
пажарышчы разгромленых гарадоў, і аё-
сак — тае фашысцкая рэакцыя распаў-
ляецца з героямі Астурый. Схілы Піры-
неяў напэны гарачаю крывёю.

Але рэвалюцыя не разгромлена—комуні-
стычная партыя атрымала моцнае баявое
хрышчэнне. У падполлі выдасца «БАН-
ДЭРА РОХО»—баявы орган партыі. За
адзіны фронт, супроць фашызма, супроць
вайны, за вызваленне антыўных бараць-
бітоў астурыйскіх бабў, за далейшае ўма-

цавонне сваіх радёў, за дыктатуру пролетарыята змагаецца падпольная «Бандэра роко».

Вось «СЕНКІ» — ЦО компартыі Японіі. З кожным днём расце яе папулярнасць сярод працоўных мазі Японіі. Сведкай гэтага — узросшы за апошні час амаць у два разы тыраж «Сенкі».

У Італіі, у глыбокім падполлі выдаецца «УНІТА», у Аўстрыі «РОТЭ ФАНЭ». У падполлі выходзяць газеты компартыі Польшчы, Літвы, Латыі, Фінляндыі, Балгарыі, Румыніі.

«ЮМАНІТЭ» — у Францыі, «ДЭЙЛІ УОРКЕР» — у Англіі, «АРБЕТЭР МІДНІНГЕН» — у Швецыі, «ДЭЙЛІ УОРКЕР» у Злучаных штатах Амерыкі, «КЕМПФЕР» — у Швейцарыі, «ДРАНО РУЖ» — у Бельгіі, «УОРКЕРС ВОЙС» — у Ірландыі, «ІНТЭРНАСІОНАЛ» — у Аргентыне, «Класе Операрыо» — у Бразіліі, «СУД АФРЫКАН

УОРКЕР» — у паўднёвай Афрыцы і сотні іншых камуністычных газет выходзяць у краінах капітала.

Гэтыя газеты маюць сваіх рабочых-раб-сальнораў. Яны не атрымліваюць генерору, яны не могуць карыстацца ні тэлеграфам, ні радыё для сувязі са сваімі газетамі. З уладавых устаноў для іх адкрыты толькі паліцыя і турмы.

Колькі іх замучана ў турмах, паліцэйскіх засценках Германіі, Італіі, Польшчы, Японіі і інш. краін.

Аднак, з кожным днём расце пільна-сальнораў камуністычнага друку, расце і мацее сувязь камуністычнага друку з масамі працоўных.

У дзень большавіцкага друку — гарачае братэрскае прывітанне багавым барацьбітам за сусветную пролетарскую рэвалюцыю — камуністычнаму друку капіталістычных краін і яго рабочых-раб-сальнораў!

„ДРУК КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ — ГЭТА НАШ ДРУК“

Філія міжнароднай сувязі Беларускага камітэта савецкіх эсепрантыстаў і рэдакцыя «Большавіцкага друку» шпіру-ліся да пачальных раб-сальнораў за межамі і прыслай адказаць на тры пытанні: 1) якія газеты вы чытаеце, 2) што вам дала камуністычная газета і 3) чым і як вы дамажэцеся сваёй газеце.

Вось што гавораць атрыманыя адказы.

«Я чытаю шмат розных газет і камуністычных, і сацыял-дамакратычных і буржуазных. Выбіраю і рэгулярна чытаю сваю газету «Арбетэр-Міднінген»

орган камуністычнай партыі. Буржуазныя і сацыял-дамакратычныя газеты я чытаю для таго, каб **вывучаць верага**. Чым я дапамагаю сваёй газеце? Усім і ўсяк. Я пішу ў яе заветкі аб жыцці рабочых нашага гарадка, я перакладаю з эсепранто найбольш цікавыя пісьмы, атрыманыя нашай рабочай групоўкай эсепранто з розных краін, асабліва з СССР. Часамі, прачытаўшы ў буржуазных газетах агульную заветку аб СССР, я пасылаю яе савецкім эсепрантыстам і прошу іх фактамі выказаць верага. Аднак, савецкіх таварышоў я змяняю ў сваёй газеце. Так самі аргументальныя дэсарубы па фактах свайго

жыцця выкрылі хлустю буржуазных газет аб жудасным становішчы рабочых на дэсарасірацоўках.

Так у дзесятках пісем савецкім эсепрантыстам — рабочым, тэхнікам, вуча-не-адмыслом і служачым з розных месцаў СССР выкрылі хлустю сацыял-фашысцкіх прадважных пісак аб голадзе ў СССР.

Так піша нам рабкор газеты «Арбетэр Міднінген» (Швецыя).

«Камуністычная газета выходзіць мне, бо яна перадае багаты вопыт большавіцкай барацьбы. Газета натхняе мяне на барацьбу за Савецкую Швецыю. Яна паказвае і рэкамендуе, чаму таварыш рабочыя СССР, што верна ішла за сваёй партыяй, за сваімі правадырамі — **Леніным і Сталіным**». Так і наша актыўная рабкорка не толькі шмат савецкіх камуністычных газет, але і розных нашых газет — **раб-сальнораў-гола-Доллі Густаўсон** з Савадалена (Швецыя).

«Я беспрацоўны васьмь ужо каля года, — піша стары англііскі рабочы-качагар **Вільям Бургес** з Лондана — і я маю шмат часу, але мала грошай. Шмат часу я аддаю чытанню розных газет. Калі я працаваў, я вылісваў

гаваю «Дэйлі Уоркер». Зараз у публічных читальнях я чытаю ўсе газеты. На соцыял-дэмакратычных газетах я бачу, як доўка гэтыя «сольныя істы» траюць на руку буржуазіі, як яны інтэлектуальна адраджваюць інтарэсы рабочых. Уласны мой лёс — гэтаму сведка. Я стары. Мне 50 год — уярыст, калі ўжо нідзе не вольмуць на работу і, калі чакаць аспіранта пры капіталізме — дарэмнай справа. Я сцельмі шкадую, што маю дапамагалу расшысюджванню сваёй газеты. 50 год — гэта даволі асаладзіла, інакш ўярыст, але ў нас капіталізм так нежэлічнае сокі, што я ўжо адчуваю сябе на парце да смерці. Але я намеру чытачом чацвёр «Дэйлі Уоркер», чытаю сваёй асмуністычнай партыі, верным сынам рабочага класа Англіі.

«Я, — дівка «старости» роботи К. Снайпер з тески Прокуньо (Галац дьмі) — випісаво тількі тры газети. «Маас Ехо» (мясцовыя газета, «комунар-ныі Галацкыі»), «Расія сёння» (орган та-льшчына прынятыя СССР) і «На пас-ту» (орган інтэрнацыонала пралетар-скіх экскрантыстаў). Комуністычная газета — збей енапарыжскы, яна вучыць і да светлага жыцця. Свае газеты я даю чытаць друзім, чытаю іх сваім су-седям, або расказваю ім, што я прачы-таў — збей што я раблю для свайго та-рства».

Песни рабочих **Банга** (з Роттердама), **Пауль Гельдэна** (з Гельдера), **Мааса** (з Амстердама); паялыныя на адной мове, лавіць залю.

Д. СНЕЖКА.

Гутарка ідзе аб сур'ёзным умацаванні газетных кадраў

Дзевяць тысяч друкаваных газет выходзіць у нашай краіне. Пераважае большасць іх створана ў гады першай пятагодкі. Буйнай пораслю ўзнікаюць газеты ў тысячх раённых цэнтрах, на будаўнічых пляцоўках індустрыяльных гігантаў, у саўгасах і МТС, на шахтах, плацінах будучых электрастанцый, на сталёвых і водных магістралях.

Тысячы людзей былі пасланы партыяй і камсамолам у друк, — на хад ствараліся кадры газетных работнікаў. Яны навучаліся ў працэсе самой работы, гарачым словам большавізма цэментуючы калектывы будаўнікоў новай сацыялістычнай гаспадаркі, новага жыцця, новай культуры. Гэтыя гады стварылі многіх энтузіястаў газетнай работы — жывых, ініцыятыўных творча-мыслячых людзей, дастойных стаяць ля самай моцнай, сямой выстрай зброі партыі, якую з'яўляецца большавіцкі друк.

Але вось краіна перайшла ў новы, вышэйшы клас будаўніцтва сацыялізма. Разма змяніўся твар савецкіх рэспублік, значна ўскладніліся задачы партыйна-гаспадарчай работы, вымерна ўзраслі культурнасць і патрэбнасці мільёнаў працоўных — чытачоў нашых газет. Развіццё савецкага дэмакратызма ўскладае на друк яшчэ больш важную і адказную ролю.

Трэба сказаць прама: значная частка друку не здавальняе новых патрабаванняў, якія працягваюцца партыяй і чытачамі. Асноўная па колькасці група газет — раёныя і саўгасныя, усяго каля пяці тысяч, — часта дэманструе шэрыя, бледныя старонкі, ніяк не аднаўдаючы ўскладаемых на іх партыяй задачай. Няма і кіруючых — краевых, абласных, рэспубліканскіх — газет пачае ждаць лепшага ў сэнсе партыйнай страетнасці, творчага размаху і літаратурнага майстэрства друкуемых матэрыялаў.

У чым адчуваюць зараз патрэбу, пыхватку нашы газеты. Перш за ўсё і глаўным чынам у людзях — палітычна бездакорных і газетна кваліфікаваных работніках, любячых газету, разуменых ле, велізарнае значэнне прыводнага ражня ад партыі да нас. Між тым у апошні год — два новыя напаўненні прыцякаюць у друк слабымі ручайкамі — слабымі і колькасца і якасця.

Шырока прадуманага плана падрыхтоўкі газетных кадраў па сутнасці справы няма. Не створана яшчэ мінімальна колькасць падручнікаў і навучальных дапаможнікаў для газетных школ. Нават вышэйшыя газетныя навучальныя ўстановы — камуністычныя інстытуты журналістыкі (КИЖ) — далёка не апраўдваюць укладзеных на іх падзей. Камплектуюцца яны людзьмі, часта шэ ўладжывымі ні дастатковай агульнаасветнай падрыхтоўкай, ні, што аргументаваць, схільнасцю да газетнай работы. Навучальныя планы перагружаны прадметамі, не маючымі прамых адносін да будучай дзейнасці студэнтаў. Яны адарваны ад жывога газетнага жыцця, ад багацейшага практычнага вопыта нават цэнтральных газет, якія знаходзяцца побач, у адным горадзе.

У выніку сумна-анекдатычныя факты — многія студэнты апошняга, трэцяга, курса Маскоўскага КИЖ пры нядаўняй правёрцы не маглі адказаць на прасцейшыя пытанні: да якога года сталіца Румыніі, сталіца Нарвегіі, якая партыя існуюць у Англіі. Партком Беларускага інстытута журналістыкі нядаўна выявіў, што з 17 трэцкурсікаў толькі 7 чыталі такі дакумент, як пастанова Ленінградскага гарлжэма партыі «Аб задачах партыйна-арганізацыйнай і палітычна-выхаваўчай работы». Няма чаго гаварыць аб аяведанні многімі тэхнікатазетнай работы і адсутнасці ў некато-

рых студэнтаў любі да газетнай дзейнасці. А гэтыя-ж таварышы праз 3—4 месяцы скончаць інстытут і на вопыту мінутага будучы пасланы рэдактарамі раённых і буйных заводскіх газет.

Існуюць у абласных краях газетныя мейолы; некаторыя абкомы партыі арганізавалі кароткатэрміновыя (3, 6 месяцаў) курсы. Але толькі нямногія з гэтых школ і курсаў працуюць нармальна, толькі там, дзе дадуць раённаму, саюзнаму і партыйнаму друку сапраўднаму кваліфікаваныя кадры газетчыкаў-большавікоў. Пакуль што і курсы і партыя выпускаюць нямала браку. Пакуль што добрыя партыйна-вытрыманыя і газетна-ўмельныя работнікі нярэдка перакідваюцца раённымі партыйнымі камітэтамі на ўсякую іншую работу. Такіх фактаў нямала і ў Беларусі, і ў Азова-Чорнаморскім краі, і ў іншых рэспубліках і абласнях Саюза. Не бяспадзея да гэтага часу ведаюць многія партыйныя камітэты роля друку асабліва ў новых умовах. Не разумеюць дагэтуль многія партыйныя камітэты, што яны пачынаюць плады ўласных адносін да газет і кадраў друку.

Асюль—слабае кіраўніцтва культпропаў абкомаў і крайкомаў наўнымі кадрамі газетных работнікаў. Асюль—худасочнасць дыркулярных дырэктыв сектараў друку крайкомаў відавочнаму друку і бяссподняе дыркуляра-артыкулы спецыяльных журналаў па пытаннях газетнай работы (а іх не так ужо мала, яны выходзяць у кожным краі). Асюль—няўвага да гаспадарчых патрэб рэдакцый і бытавых патрэб газетчыкаў, часта працуючых (асабліва ў раёнах) у цяжкіх умовах.

Асюль і маюцца засмечвання многіх рэдакцый газет антыпартыйнымі і проста чужымі савецкаму друку элементамі. Толькі ў апошнія месяцы, калі партыя звярнула да ўзмацнення класавай і партыйнай вытрыманы, апарату і палітычна настроеных і пават актыўных контррэвалюцыйна-працывіцкіх і іншых, скарыстаўшых газеты як сваю трыбуну, як трыбуну класавога ворага. І гэта не толькі ў раёнах, але дзе-ні-дзе і ў краевых газетах (напрыклад, у азова-чорнаморскім «Молоте»).

Асноўная маса цяперашніх работнікаў друку—палітычна чэсныя людзі, якія гараць на рабоце, шчыра жадаюць рабіць газету яркай, цікавай, партыйна-роствай. Многім з іх не хапае ўмення, вопыта, газетнай вывучкі. Але яны ў значнай меры безладзорны, не атрымліваюць належнай штодзённай дапамогі і кіраўніцтва ні ад гарадскіх і раённых камітэтаў партыі, ні зверху—ад культпропаў крайкомаў і абкомаў.

Стаючыча з газетнымі кадрамі і кіраўніцтвам ім патрабуе значных пераменаў. Гэта павінны зразумець раёныя і абласныя партыйныя арганізацыі.

Гутарка ідзе не аб поўмерах, не аб звычайных да гэтага часу культпропаўскіх палітыках. Гутарка ідзе аб сур'ёзным умацаванні кадраў друку лепшымі партыйнымі работнікамі, маючымі схільнасць да газетнай дзейнасці.

Гутарка ідзе аб праясненні і перападрыхтоўцы ў бліжэйшы год—два не адной тысячы цяперашніх газетных работнікаў (часткова, зразумела, метатамі заводскага навучання).

Гутарка ідзе аб вылучэнні ў друк і сур'ёзным навучэнні вялікага ліку рабочых і сялянскіх карэспандэнтаў, праіншаваных рабоча-жоравую школу сувязі з газетай.

Гутарка ідзе аб стварэнні сапраўднага, жывога, штодзённага кіраўніцтва крайкомаў і абкомаў раённым, заводскім і саюзным друкам.

Гутарка ідзе аб ажыўленні журналаў і бюлетэняў культпропаў, закліканых залучаць газетных работнікаў і перадаваць каштоўны вопыт лепшых газет.

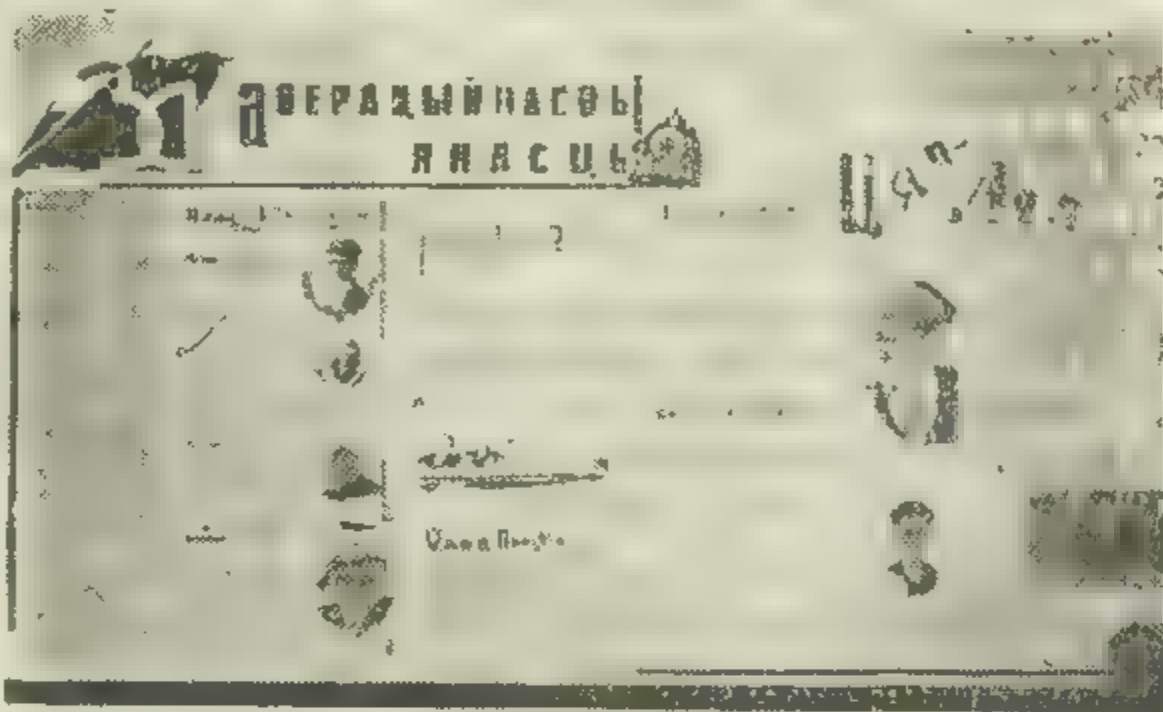
Гутарка ідзе аб спыненні разбазарвання газетных кадраў, перакідвання іх раёнкамі (часамі і крайкамі) на іншую работу.

Гутарка ідзе, значыцца, аб тым, каб перанавучыць і панава стварыць шматтысячныя кадры газетных работнікаў, кадры, здольныя пад штодзённым кіраўніцтвам партыйных арганізацый перавесці ўсе нашы газеты ў новы, вышэйшы клас, аднаўдаючы новым патрабаванням партыі, патрабаванням эпохі росквіту савецкага дэмакратызма.

(Перадавы артыкул «Правды»).

СПРАВАМІ АДКАЗВАЮЦЬ НА ПЕРАДАВЫ АРТЫКУЛ „ПРАВДЫ“

Толікі каля года назад «Большэвік Барысаўшчыны» пераводзя на штодзёны выхад і наплічаны фармат. За гэты час газета дабылася значных поспехаў. Палепшыўся змест і афармленне матэрыялаў. Газета зеші стала працаваць з раёселькорамі.

Сатырычныя і гумарыстычныя работы калектываў рэдакцыі «Большэвік Барысаўшчыны»

У рэдакцыі «Большэвік Барысаўшчыны» працуе 14 работнікаў, з іх 6 камуністаў і 7 камсамольцаў. 8 чалавек працуюць у рэдакцыі ўжо даўно — ад паўтара да 4 год.

Усе работнікі газеты ахоплены тым ці іншым відам вучобы. Адказны рэдактар тав. Мятла вучыцца на завочным сектары курсаў марксізма-ленінізма (рэдактарскае аддзяленне) пры ЦК ВКП(б), 4 работнікі вучацца ў вятчёрным Кожуве, 2 — у заочным КІМ'а, трое чатыры разы ў месяц праходзяць семінар прапагандыстаў, частка наведвае сямівар раёнартклуба.

Пры рэдакцыі працуе фотакур'ёр, які наведвае 7 чалавек. Тав. Мятла, Сцефановіч, Горфінкель робяць ужо тыднёвыя фотаздымкі. Досыць часта для вышэйшай газеты даюцца здымкі, зробленыя работнікамі рэдакцыі.

Партыйная і камсамольская групы рэдакцыі правяраюць вучобу работнікаў. Нядаўня камсамольская група заслухала справадачу т. Куцерава. Ён адзіны ў рэдакцыі дрэмна вучыцца. Яму далі канкрэтныя ўказанні, далі заданне ў бліжэйшы час прачытаць з мастацкай літаратуры «Я люблю» Аўдэенка, «Человек мещет кожу» Бруно Ясенскага і інш.

Вядомы такі спосаб вучобы для работнікаў рэдакцыі з'яўляюцца штодзённымі рэдакцыйнымі нарадамі, на якіх абмяркоўваецца вышэйшы нумар газеты. На гэтых нарадах часта прымаюць удзел рэдактары шматтыражак. Наряды праходзяць жыла, усебакова разбіраецца кожная карэспандэнцыя, яе палітычная заастраснасць, стыль, граматыка.

— Мы не чакаем, накуль на нашы недахопы ўважувць «Большэвіцкі друк» і «Звязда», — кажа т. Мятла, — а стараемся іх на аснове разгоргвання шырокай самакрытыкі выяўляць і выпраўляць, сьмяе недахопы.

На рэдакцыйных нарадах перыядычна абмяркоўваецца, як асвятляе газета тое ці іншае пытанне. Так было абмеркавана, як за месяц асвятлялася пытанне барацьбы за здаровага каля. 6 раз рабіліся такія агляды і на іншых пытаннях.

Многа дапамагае палепшэнню якасці змяшчальных матэрыялаў і павышэнню кваліфікацыі работнікаў рэдакцыі выпушчаемая ў рэдакцыі насценная газета «За сператыўнасць і янасць». Насценная газета ўзямае пытанні плапакнай работы адзелаў, культуры работы ў рэдакцыі і т. д. Асаблівы ўпор робіць газета на барацьбу за якасць матэрыялаў «Большэвік Барысаўшчыны».

жывіка Барысаўшчыны», выкрывае аматараў здаваць матэрыял па прыцыпу «абы з рук збыць», змяшчае ўзрочныя дражных матэрыялаў, дае тлумачэнні да іх. Напрыклад:

«Да канца года засталася не многа, а калгасы «Бядняцкая перамога», «Чырвоны пужок», «Чырвоны сьвіт» і ім падобныя не спяшаюцца».

Гэта «шапка» дана рыбніцкаму прамсэктару т. Райнесам к падборцы аб лезагатаўках і вывазках і забрыкавана.

Ад рэдакцыі насценгазеты даецца да не такая заўвага:

«Калі калгасы не спяшаюцца, то не вядома куды спяшаўся тав. Райнес, даючы такую шапку».

Работнік сельскагаспадарчага сектара т. Кугель у карэспандэнцыі піша:

«Аднесобнікі выканалі толькі 84,7 проц. Адсюль відавочна, што асноўнае недывынаненне плана ідзе за лін аднасобнага сектара. Відавочна, што бульбанапастаўкі зацягнуліся. Далейшая зацяжка нецярпіма».

Насценгазета змяшчае гэту вытрымку з такой прыпайкай:

«Відавочна, што Кугель рыхтоваў гэты матэрыял не занадта прыблягаючы к дапамозе сваёй галавы, відавочна, што трэба не ісці к машыны і дыктаваць неапісаны матэрыял, адсюль відавочна, што так далей матэрыял падаваць нельга. Відавочна, што «далейшая зацяжка нецярпіма». Таксама відавочна, што злоўжываць аловам, «відавочна» не рэкамендуецца».

Падобныя заметкі, якія суправаджаюцца трапнымі карыкатурамі, адтрымваюць вялікую ролю ў паліпінненні якасці матэрыялаў «Большэвік Барысаўшчыны», у выхаванні работнікаў. І трэба сказаць, што работнікі рэдакцыі растуць на рабоце.

«Большэвік Барысаўшчыны» аказвае значную дапамогу фабрычна-заводскім пматтыражкам. У рэдакцыю прыходзяць рэдактары пматтыражак за парадзі. Рэдактар пматтыражкі «Чырвоны сьвіт» т. Мішкін сістэматычна навідае рэдакцыйныя парады, бо яны яму дапамагаюць у рабоце.

На каюбінаце «Комінтэрн» газета арганізавала семінары рабкораў і рэдактароў насценгазет, якія працуюць на беларускай і яўрэйскай мовах. Работні з 35-гадовым работым стажам тав. Ка-

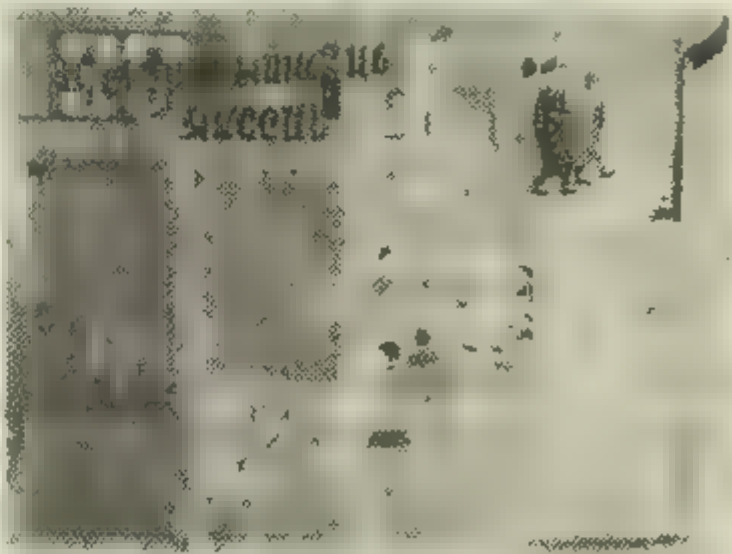
ган віколі не пісаў у газеты. Прайшоўшы семінар на яўрэйскай мове, ён стаў актыўным рабкорам.

Пры дапамозе «Большэвік Барысаўшчыны» рабкораўскія семінары былі арганізаваны і на другіх фабрыках і заводах. Гэтыя семінары пладотна працавалі да ўсебеларускага з'езда рабсёлкораў. Але за апошні час на многіх прадпрыемствах семінары сьмянлілі работу Гэта трэба неадкладна выправіць, дабіўшыся, каб семінары працавалі на іх прадпрыемствах.

Перыядычна склікае рэдакцыя спецыялізаваныя нарады рэдактароў насценгазет. Так былі праведзены нарады рэдактароў школьных насценгазет, насценгазет кзаператыўных юрам, самагаспэдарскіх арцелей і т. д. На гэтых нарадах робяцца вучэныя агляды газет, паказваюцца лепшыя і дрэнныя ўзоры работ, паказваюцца, як трэба рабіць газету.

У большасці выпадкаў, калі работнікі рэдакцыі бываюць на заводах і ў калгасах, яны звязваюцца з рабсёлкамі, арганізуюць сумесна з імі матэрыял, даюць ім заданне і паказваюць, як яго трэба выконваць.

Многія газеты, узяўшы якіе-небудзь пытанне, спачатку друкуюць першы матэрыял, а потым праводзяць вэкол яго работы. «Большэвік Барысаўшчыны», калі наметчае ўзяць якое-небудзь пытанне па сваіх старонках, спачатку звязваецца з рабсёлкамі, рас-тлумачвае, як рэдакцыя думае акарыставаць тое ці іншае мерапрыемства, а потым ужо асвятляе яго. Таму рэдакцыя і іншыя мерапрыемствы праходзяць масава.

Насценгазета калектыве работнікаў рэдакцыі «Большэвік Барысаўшчыны».

Редакцыя «Большэвіка Барысаўшчыны», атрымаўшы ў сярэднім у дзень 45—50 карэспандэнцый, а часта і 70—85 карэспандэнцый у дзень.

Значна палепшылася дзеяснасць матэрыялаў газеты. За апошні час па сігналах газ ты 28 чалавек адправілі пад суд, 24 чалавекі атрымалі розныя спаганні.

Рэлігійна-педахолам у рабоце «Большэвіка Барысаўшчыны» з'яўляецца тое, што редакцыя дрэнна арганізавала пачобу селькорам. Гэта работа разгортваецца толькі зараз.

Нядаўна было склікана 20 селькорам-артылістаў. Ім раздалі заданні па значных курсах «Крестыянскай газеты». Некаторым селькорам разаслалі гэтыя заданні па пошце. Але ні аднаго селькора редакцыя не выклікала для прыёму прапрацаваных заданняў, для кансультацый.

25 красавіка адбылася нарада работнікаў редакцыі «Большэвіка Барысаўшчыны», на якой абмяркоўваліся мерапрыемствы па ажыццяўленню перадавога артыкула «Правды» — «Гутарка аб аб сур'ёзным умацаванні газетных кадраў».

Нарада прайшла ў атмасферы спакойнай крытыкі і самакрытыкі.

Надрыхтаваць з агляда рабселькорам

Ю. Р. БЕЛЬНО

КАЛІ Ё РЭДАКЦЫІ ПРЫТУПЛЕНА КЛАСАВАЯ ПІЛЬНАСЦЬ

Месцаў тры назад работнікі редакцыі бярэзінскай раённай газеты «Сцяг Леніна» былі здзіўлены нечаканай паліткай: сакратар редакцыі камуніст Бурмы — аднаасобнік.

У 1933 годзе Бурмы вучыўся ў Мадэўскім газетным тэхнікуме. Там жа праходзіў і партыйную чыстку, выліўшы па чыстцы, што сяма яго знаходзіцца ў калгасе «Чырвонаярмеец» бярэзінскага раёна. Два гады Бурмы агуляў партыю і толькі вынікова, заехаўшы ў калгас «Чырвонаярмеец», намеснік сакратара раённа-партыйнага. Аднарагоў вынікі саяраўнае становішча справы.

моцны рэзерв газетных работнікаў гэтую затэчу паставілі работнікі редакцыі на гэтай нарадзе. Некаторая работа ў гэтай галіне ўжо праведзена.

Вылучана з лепшых рабселькорам 18 супрамерстваў па запісках востра-тароў газеты. Намечана перыядычна на 2—3 дні выклікаць іх для работы ў редакцыю. Редакцыя паставіла перад РК КП(б)Б пытанне аб арганізацыі пры редакцыі кабінета друку.

Намечан рад мерапрыемстваў па наладжанню вучобы рабселькорам і даламаті пізаваму друку. Для селькорам вылучаюцца зараз у редакцыю па паставілі работу.

З кадрамі работнікаў фабрычна-заводскіх пматтыражак у Барысаўе по зучім добра. Райком КП(б)Б мала яшчэ займаецца падрыхтоўкай гэтых кадраў. Недагледжана, калі партыйны орган рэдагуецца беспартыйным. А ў Барысаўе такія з'явы маюць месца. Так газету шккозавода «Гута» рэдагуе комсамалец, комсамалец рэдагуе і газету камбіната «Компартар».

Прычына: няма кадраў, — так запісваюць у райкоме і ў редакцыі.

Партыйныя кадры газетных работнікаў павінны быць створаны. За гэту справу з усімі сур'ёзнасцю павянен узяцца Барысаўскі РК КП(б)Б.

Бурма выклікалі ў райком, паказвалі крыху і прапанавалі ўступіць у калгас. Тое-ж самае зрабіла і партыйная група редакцыі. Праз некалькі тыдняў пасля гэтага Бурмы разам са сваёй сям'ёй і сям'ёй бацькі (сям'я жывуць разам) ўступіў у калгас. Ні райком партый, ні партгруппа редакцыі не палічылі патрэбным паставіць пытанне аб прыняцці Бурата да адказнасці за апушчэнне партыі.

Некалькі дадатковых фактаў дамаўняюць характарыстыку Бурма як камуніста. Чалавек ужо каля двух гадоў працуе ў редакцыі, але жыве за восем кілометраў ад раённага цэнтра ў сям'і

Буры з'яўляюцца старымі і развіта-
га савета сярод вайнічных бязбожнікаў.
І толькі п'ядаўна выявілі, што ў хане
з'яўляюцца сярод бязбожнікаў іслам
сэрцы.

Над сабон Бурны зям, по прачеку. На
скачэнні таўнума по прачеку п. ад-
ной сур'ёнай кніжкі. З тавет чыта-
тыны адну — «Калаченік Беларускі».

Тов. Булай ү 1933 годне едогныф
диз кудсы газетнаф аджыонны Кем-
буза. Ирадуонны рэдактарам тароты, Ы
не снынде шэоты над едоф. Куд е пер-
твойки школай забаваренца ф едоф. Ном
Кийф. Мина чытар мастацын дторо
турф.

[illegible]

Аднак, трэба адзначыць некаторыя дэставіны агульнага рэжымі тэч. Бандажэнка. Тут мае адбытак тое, што ён мала чытае мастацкай літаратуры, не павучае географіі, што асабліва неходна для габэтычнага работніка.

[illegible]

У редакції «Світ Лебівка» лічильна
близько 300 сількорів. Як складається
така лічба? У редакцію поступає пись-
мо, ахти якого просять зазначити його
сількорам. Ниму на членами анкета.
Проз членів час анкета прибуває в
редакцію знову і ліч сількорів
раціоналізація на адміну.

Листы акуратні складені, старані-
ты. Аднак, ніхто їх не чытае, не высу-
чае. У рэдакцыі ўстанавілася думка, ка-
лі ёсць анкета, значыць усё ў парадку.

Але хіба-ж не вясна, што класаны во-
рыг не пашлі ў ашкетце, што ён клас-
аны ворыг, а пастараецца падрабінца
пад савецкага чалавек? Хіба не вясна,
што можнага сельгора рэдакцыя павін-
на **праверыць, высветліць яго твар?**
Але гэтая простая ісціна аказалася
тайнаю за сямю пачаткамі для комуні-
стаў з бярэзінскай рэдакцыі.

Нават самае павярхоўнае вывучэнне
анкет змусіла-б работнікаў рэдакцыі
прысудумацца. Вось, напрыклад, ан-
кетны адказ сельгора **Баганякі** Микола
на пытанне аб сацыяльным паходжанні:
**«Раней бацькі працавалі на зямлі, ця-
пер тансма працуюць на зямлі».** Гэта-
на адказу аб сацыяльным паходжанні
для рэдакцыі «Света Ломы» данолі для
таго, каб залічыць Баганяка сельгора.

Толькі ў апошні час рэдакцыя пача-
ла часткова правераць склад сваіх
сельгораў. Адраху выявіліся варожыя
элементы. Актыўная «сельгорка» **Амі-
жэ Аніневіч** абазалася ярым дваранам
калгасаў. «Сельгор» **Кедзіч** з калгаса
«Чырвоны берат» аказуецца сынам
жандара.

Гэтыя факты не паслужылі ўрокам
для рэдакцыі бярэзінскай газеты.

Да апошніх дзён актыўным сельгорам
лічыўся **Ржэвуцкі** Стась з калгаса
«Чырвошаармеец». Два браты **Ржэвуц-
кі** прыкалі ўжэ у белашпольскай аду-
пацыі і ўцяклі ў Польшчу. Трэці брат
асуджаны за антысавецкую дзейнасць. У
калгасе **Ржэвуцкі** найгоршы гультай і
прагульшчык, за мінулы год выпраца-
ваў... 100 працэдэён.

Усе гэтыя факты былі даўно вядо-
мы работнікам рэдакцыі, але ніхто не
падумаву аб тым, каб выкарыстаць **Ржэвуц-
кі** і выкінуць яго в радок сельгораў.

Таксама ўжо кожны час як мату-
ліў кампраметуючы матэрыял на **Рун-
ца** Пятра, які таксама лічыцца актыў-
ным сельгорам. Рэдакцыя нічога не р-
біць для таго, каб гэты матэрыял рас-
следаваць і выясніць сапраўдны твар
Рунца.

Гэта гаворыць аб прытушчэнні клас-
авай пільнасці работнікаў бярэзінскай
раённай газеты.

Да гэтага трэба дадаць, што газета
не вядзе абсалютна ніякай выхавачай
работы са сваімі рабочымі, з ра-
бочымі патрабават. На трэцім мі-
нутага і ў пачатку гэтага года ў раёне
не прыводзіліся курцы рэдакцыі па-
сцешаецца. Завочную вучобу рэдакцыі
рабочым таксама не арганізавана. На
старонках самой газеты амаль зусім не
друкуюцца матэрыялы аб рабоце па-
сцешаецца і сельгораў.

Як жамо афарыцца ўсё гэта ў раё-
це, прычым у такой, якая мае трох
комуністаў? Вядома, вана класіфікацыя на
Бярэзінскі райком партыі, які агіта і
рабаву сваёй газетай. Былы скар-
райкома т. **Кільбін** успамінаў аб янаго
ні газеты толькі тады, калі трэба было
паслаць комуністаў рэдакцыі на раён.

Характэрны наступны факт абурэн-
чых адпосні былога раённага кіраўніцт-
ва да газеты. Калі трэба было падру-
каць для райзенадзела памяшканне, то
адразу ухатыліся за рэдакцыю. Рэдак-
цыя мела добры, апрасторны будымак.
Раньшэ будымак рэдакцыі аддаць райза-
а рэдакцыю і друкарню ўсялілі ў адзін
пакой. Так і амяшчаліся ў адным па-
рабавы і друкарня цэлых два месяцы.
Ніякія просьбы работнікаў рэдакцыі не
прымаліся ў разлік работнікам райко-
ма і толькі, калі намеснік рэдактара т. **Лескавец** заявіў, што будзе скардзіцца
ў ЦК КП(б)Б, толькі тады — пасля
двух месяцаў адзёкаў — рэдакцыя да-
лааткова памяшканне.

Ці трэба гаварыць пасля гэтага а-
тым, што ніякага кіраўніцтва газетай з
боку райкома партыі не было?

Цяпер, у сувязі з прыездам нова-
скаратара райкома тав. **Сосінава**, стано-
віцца, нібы, прыху пазытшаецца. (Ска-
ратар райкома цікавіцца работай газе-
ты. Цядаўна бюро райкома паслухалі
наведанне рэдактара аб мерапрыемст-
вах, якія намечае рэдакцыя ў сувязі з па-
становай ленинградскага гаркома ВКП(б).

Райком таксама прыняў меры да па-
ліпшэння рэагавання на заметкі
сельгораў.

Гэтая, аднак, энчэ недастаткова
Бярэзінскі райком партыі павінен глы-
бей заняцца работай сваёй газеты, ко-
муністамі, якія ў ёй працуюць і ў пер-
шую чаргу трэба заняцца работай газе-
ты з рабочымі.

НАЛАДЗІЛІ СІСТЭМАТЫЧНУЮ ВУЧОБУ РЭДАКТАРОЎ НАСЦЕННЫХ ГАЗЕТ

Організаційний вучобу наших селяно-
раб і редакторів насцентазет ми поча-
ли займатися давно. У газеті друкували
всього робоселянства, змішували артыкулы
зб тым, як організувати роботу нас-
центазет, показували дещиня і горшын
нашцентазет.

Але ў самым пачатку гэтай работы мы ўбачым, што гэтага вельмі і вельмі мала. Заўважым, напрыклад, рэдактароў насцен-газет надта вялікіх. Рэдактары патрабуюць сістэматычнай глыбокай вучобы.

На динамогу, нам пришла «Крестьянская газета» своими заводными курсами редакціою насценгазет. Мы рады, што рассылае редактарам заданіі «Крестьянской газеты» без патяра наш кансультаціі не даць выніка афр-ту, бо нашы редактары былі вельмі малі падрыхтаваны для таго, каб самастойна распрацоўваць гэтыя заданіі. Таму ў сярэдзіне лютага мы скарочылі ўраіц на кансультацыю ўсіх заводчыкаў. Інакш дзён кансультаціі далі вельмі многае. Редактары насценгазет пераканаліся, што ім патрэбна многа вучыцца, уласні, якія вынікі патрабаванні іраціюльваюцца редактарам насценгазет і д. малі яны самі падрыхтаваны.

Считают мы старыми грузы, доброту з 48 редактароў. Редактары з ахвотай узяліся за вучобу.

У праграму кансультацыі змяшча-
мы ўвагі прапрацоўку рашэнняў VII
усеагульнага і XI ўсебеларускага з'ездаў
саветаў, прапрацоўку матэрыялаў аб-
лукты, палітычнай інавацыя а - тры-
ццёй аі аналіз, беларускую мову і
пытанняў афармлення газеты. Пытанні
афармлення газеты ялі два кірункі.
Адным прапрацоўваў матэрыял на пра-
граме «Культурнай газеты». Друг-
практычна вучаў рэдактароў, яб пры-
мяненні на сывае атрыманні веды.

12 гадзін адрывлі на практычную работу над тым, як пісаць і адрываць допісы ў насценгазете. Тут выявіліся ўсё недахопы нашых завоўнікаў. Больш магі завоўністаў маглі болей-меней

граматна, наші-
саць і замітку.
Большасць рэ-
дактароў пісалі
доўгія, быта-
ныя і дзюльныя
звесткі, а нека-
торыя з-за ад-
сутнасці элемен-
тарнай граматы-
сці нават дапу-
сцілі ў замітках
грубыя памылкі.

За час консультацій зазначені працівники написали коментарії на 7 дописів. Усі дописи уважалися прагматичними консультантами, зазначкам давалися подробицьні вказівки на недоліки дописів, роз'яснювалися помилки. Гэта дало добрыя результати. Дописы, написаныя зазначниками ў апошні дні семінара, різка адрозніваліся ад першых дописів, іх уже безасаблівай, апрацюві можна было здаваць у друк.

Новым было для заочника и попытке абстрактных тематических паспортов. Боль-

писці редакторів привикали писати у газету тільки аб ведахонах, добриях-а бамі работы ины ўтускалі. Таму на кан-сультациі мы шэсць гадзін адвяслі рас-тлумачэнню таго, як у насценгазета паказваць лепшыя ўзоры работы, леп-ших ударнікаў. Першыя заметкі заво-чнікаў аб дадатных фактах таксама былі паўдасна. У лепшым выглядку заво-чнікі і саці аб шматных дасягненнях соўла-са ці калгаса, асобных ударнікаў, але іны не паказвалі пляхоў да гэтых да-сягненняў. Мы і тут правялі выліскую работу па растлумачэнню заво-чнікам канкрэтных ведахонаў іх допісаў. У вы-сультате апошнія допісы заво-чнікаў на тэмę пасажу лепшых узораў работы былі напісаны добра і мы амаль без амен скарысталі іх у раённай газеце.

З чылікай цікавасцю заво-чнікі пра-працавалі пытанне аб формах апра-тыўна-масажнай работы насценгазет. Тут для редактароў было шмат вельмі ціка-мага, новага.

На гэтай-жа кансультацыі было пра-працавана першае заданне па бараху-кай мове. Заво-чнікі набылі навіны са-малёўнай работы пад кінтай. Каля мы гэтага дабіліся, мы далі заво-чнікам по-няты адзіна ўжо для самастойнай пра-рацы ўно.

Раз'ясняючыся па калгасах, заво-чнікі пачалі працаваць па-новаму. Прыкмет-на сталі паліэтыка і рэдату мяня імі насценгазеты. Редактары пачалі арга-нізаваць актыўнае выкарыстанне насценгазет і дабіліся павяшэння на кожную зме-шчаную заметку.

Вось прыклад. Редактар насценгазеты калгаса імя Молатава заво-чнік т. Мар-голін змешціў у калгаснай насценгазе-це допіс аб аздэенасці раённай ка-мэсіі. Праўдзінне калгаса на допіс не рэагавала. Тады Марголін напісаў яш-чэ раз у насценгазету. І гэта не дапа-мгло. Тады ён звярнуўся за дапамогай у рэдакцыю раённай газеты. Раённая газета дапамагла т. Марголіну дабіцца рэагавання. Насценгазета ў калгасе імя Молатава пачала працаваць значна лепш. Гэта-ж можна сказаць і пра нас-ценгазеты ў калгасах імя Варахшылава, «Заря», «Чырвоны маяк» і многіх пра-боўшых насценгазет, рэдагуемых на-пінні заво-чнікамі.

На старонках раённай газеты мы па-казвалі, як пачалі па-новаму працаваць

Рэдактары калгасных насценгазет, заво-чнікі на кансультацыі-семінары.

★ ★ ★

нашы заво-чнікі. Заво-чнікі Красоўская Надзя, Кудзія, Гарлоўскі, Мыслівец і многія другія сталі добрымі селькорамі раённай газеты.

Гэта бліж пачатак заво-чнай нучобы. Большасць матэрыялу аставалася яшчэ прапрацаваць. Не ўсё заво-чнікі змаглі-б самастойна з гэтым справіцца. Выхо-дзілі з гэтага, мы правялі яшчэ адну кансультацыю-семінар ужо не на пяць-дзень, як першы раз, а на дзесяць. На гэту кансультацыю мы выклікалі не ўсіх заво-чнікаў, а толькі тых, якія не маглі самастойна справіцца з прапра-ноўкай матэрыялу курсаў. З мацненька-мі заво-чнікамі мы наладзілі перапіску і лісьмовую кансультацыю. Другі семінар мы правялі па прызначэнню першага, уступны ў праграму дадаткова пытанні бягучай палітыкі і пытанні арганізацыі чытання газет і мастацкай літаратуры ў бярэгах у часе сямібы.

Прапрацавалі на семінары матэрыялы іі ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў-уда-ўнікаў, Прыкладны статут сель-калгаспа-дарчай арцелі. З мастацкай літаратуры прачыталі на семінары «Дрыгву», Ядуба Коласа. На гэтай апошесці мы вучылі редактароў, як патрэбна разумець ма-стацкі вобраз, мастацкі прыём, ідэю тво-ра, як растлумачыць усё гэта калгасні-кам.

Да 1 мая мы правядзем яшчэ адну кан-сультацыю па гэтых сельсаведах і на гэтым маленчым прапрадоўку пры-сланы нам заданняў. Далейшую ву-чобу будзем прадаўжаць па ўказаннях «Крестыявскай газеты».

Смалявічы. Рэдакцыя раённай газеты «Шлях калектывізацыі».

Рэдактары фабрычна-заводскіх газет БССР на экскурсіі

ЭКСКУРСАНТЫ НА ЗАВОДЗЕ ІМЯ КІРАВА

Ленінград. Завод імя Кірава (б. «Красный путилевец»). У кантрольнай будыцы афармленнем протуся. І так мы ў рэдакцыі газеты «Кировец».

Знаёмімся з камплектам «Кировца», з пачатковым заводом. Радуе бачанне тэматых газет, яе ўдалае афармленне. «Кировец» — вялікая штодзённая газета. За ўзорную работу яна ўзната-роджавана ордэнам Працоўнага сцяга. Рэдактар «Кировца» т. Андрэаў расказвае нам аб рабоце рэдакцыі. 25 штатных работнікаў было раней у рэдакцыі «Кировца». Старонкі газеты былі запоўнены матэрыяламі рэдакцыйных работнікаў. Письмы рабочых, падарожныя звесткі займалі ў газеце пэўны пэрыяднае месца.

Пасля ўказання тав. Л. М. Кагановіча на пленуме Базісці партыйнага кантролю аб штатах заводскіх газет рэдакцыя «Кировца» рэзка скараціла свой штат. Замест 25 чалавек зараз працуе толькі 7, апрача тэхнічных работнікаў. Работа ад гэтага толькі палепшылася.

Раней было так. Усе работнікі рэдакцыі былі разбіты па сектарах. Кожны сектар займаўся сваім пытаннем. У выпадку работнікі рэдакцыі не ведалі ўсёй работы завода, кожны ведаў толькі сваю галіну. Адны і тыя-ж работнікі атрымлівалі заданні ад усіх сектараў. Масавая работа з работнікамі была неадназначная.

Цяпер сектары ў рэдакцыі ліквідаваны. Ёсць пачатковы інструктар. Кожны інструктар прымае да групы цэхай.

Результаты гэтай перабудовы безумоўна станоўчыя. Работнікі рэдакцыі больш глыбока вывучаюць работу цэхай, больш сустракаюцца з людзьмі. Інструктара тавары ў цэху пачалі наважваць як арганізатара друку. Прыток рабочых каментарый пачаўся. Карачэўне штатаў дало магчымасць зрабіць долгія рабочата асноўным матэрыялам газеты.

Кожны інструктар рэдакцыі звязаны зараз з работнікамі не толькі як арганізатар матэрыялаў для газеты. Ён праводзіць масавую работу, кіруе шырым цэхавым друкам, нучыць працаваць, накіроўвае яго.

Што робіць інструктар у сваіх цехах?

Ён арганізоўвае па плане рэдакцыі матэрыялы для газеты, правірае правільнасць паступіўшых у рэдакцыю звестак. Усе матэрыялы па сваім цэху афармляе і здае сам інструктар.

Але са здачай матэрыялу работа інструктара не канчаецца. Ён адказвае за далейшы лёс гэтага матэрыялу — гэта значыць за рэдагаванне па яго.

Москва ўзняўшы думка, што абавязкі інструктара вычэрпваюцца толькі выкананнем заданняў рэдакцыі. Гэта няправільна. Інструктар — цэнтральная фігура ў рэдакцыі. Інструктары, будучы цесна звязаны з усёй работай сваіх цэхай, маюць магчымасць ўзімаць у газеце рад сур'ёзных пытанняў. І трэба сказаць, што большасць актуальных пытанняў, пачатковых у тэматых планах газеты, узняты імяна інструктарами.

А самое главное тут то, что инструкторы в своих работах не только учат массовых работников, но и сами участвуют в редакционной и редакционной работе. Редакционная работа в редакционной работе — это не только редакционная работа, но и редакционная работа.

В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы.

В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы.

А самое главное тут то, что инструкторы в своих работах не только учат массовых работников, но и сами участвуют в редакционной и редакционной работе. Редакционная работа в редакционной работе — это не только редакционная работа, но и редакционная работа.

На редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы.

План редакционной работы — это не только план редакционной работы, но и план редакционной работы. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы.

Створили лепшые условия работы в самой редакции. Провели в редакционной работе не только работников редакционной работы, но и работников редакционной работы. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы.

У нас в кузні «Червоного Пуцляца». Установка планшетного магнетного преса.

★ ★ ★

В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы.

Вот что рассказывал нам тов. Андреевич. Был час, когда партия задала задачу, и мы должны были выполнить эту задачу. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы.

Партийные комитеты заняты больше, чем раньше. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы. В редакционной работе участвуют не только работники редакционной работы, но и работники редакционной работы.

Работнікі Ленінградскага Дома друку паказалі ўзоры таварыскіх, уважлівых адносінаў да нашых маладых журналістаў—рэдактароў фабрычна-заводскіх газет, прыехаўшых у Ленінград на экскурсію. Дом друку арганізаваў сустрэчу экскурсантаў з рэдактарамі буйнейшых фабрычна-заводскіх газет Ленінграда, правёў экскурсію па гораду на тэму «Стары Пецярбург і новы Ленінград», наладзіў паходы ў тэатры і іншыя культурныя ўстановы. НА ЗДЫМКУ: рэдактары фабрычна-заводскіх газет сярод ланіградскіх журналістаў ў Доме друку. У цэнтры: тав. ШАЛЫТ, старшыня праўлення Дома друку; тав. АНЦЭЛОВІЧ, рэдактар газеты «Кіровец».

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

коўвалася на ўсіх брыгадах і цэхах за год. Цэлы месяц працаўжалася абмеркаванне існа, трыявалася становішча з вучобай у кожным цэху, работніках. Выявілася, што такіх, як Нікіцін, на заводзе многа. Газета друкавала падтрымлі і прапановы рабочых. Нікіцін адркоўвалася і на пленуме парткамітэта.

Нарэшце, Нікіцін прышоў у парткамітэт. Сотні Нікіціных пачалі вучыцца. Партыйная вучоба на заводзе на многа паднялася.

Не так даўно «Тэхніка» ўзяла пытанне аб беражлівых адносінах да партыйнага білета. Яна арганізавала на сваіх старонках выступленні старых большавікоў. Яны разказвалі, як яны баяліся свай партыйны білет у цэлым часоплі.

Ці вось падобна газета змяціла гэкі матэрыял: «Шэсць дзён з парткамітэтам Марусі Бурэйнай».

У гэтым матэрыяле газета ў жывой і цікавай форме разказавае аб рабоце і жыцці адной ударніцы заводу.

Гэтая цікавая газета паставіла мі беражлівых адносінаў. «Тэхніка» мае конкурэ на лепшае выхаванне дзіцяці ў сям'і і школе, палітычныя і сацыяльныя прывечаны гэтым пытанням.

Многа ўвагі аддаецца пытанням культуры: мастацкай літаратуры, кіно, тэатру, фізкультуры і т. д. Усё гэта знаймае гаваровае месца на старонках газеты «Тэхніка».

Багата і рознастайна тэматыка «Тэхнікі». Ацоль і вялікая зацікаўленасць рабочых «Красног трезоўніка» і гэтай газетай.

На прыкладу рэдакцыі «Тэхнікі» пашырыць, убагачыць тэматыку сваёй газеты — з такой дуакай пачынулі экскурсанты рэдакцыю «Тэхнікі».

ПІСЬМЫ З РЕДАКЦІЙ

★ ★ ★

Я. ІВАШЫН

ГАЗЕТА У НОВЫМ РАЁНЕ

З чаго пачаць? — Такое пытанне, на мой погляд, не асабліва турбуе рэдактара ў новым раёне. Прыходзіцца пачынаць усё адначасова: ад выбару і абсталявання памяшкання для рэдакцыі і друкарні і да ўліку і арганізацыі селькораў пакол арганізуючай газеты. З гэтага, прынамсі, прышлося пачаць мне.

Адначасова з рахункам і абсталяваннем памяшкання для рэдакцыі я ўзяўся за выгугленне каласных насяценгав, рабселькораў. Вядома, лятчай за ўсё было-б пазнаёміцца з рэдактарамі насяценгав і рабселькорамі па спісах. Але па вопыту работы ў калітацка-дзяржэўскай газеце Крупскай МТС я ад гэтага спосабу адмовіўся.

І вось чаму. Калі ў калгасах я стаў шукаць селькораў па спісу, атрыманы з рэдакцыі крупскай раённай газеты «Камуністычны шлях», то аказалася, што ў ліку селькораў значылася нямаля людзей, якія напісалі ў рэдакцыю тую ці іншую асабістую, часта беспадстаўную скаргу, а ніякага ўдзелу ні ў насяценгавым друку, ні ў раённай газеце ніколі не прымаў.

Мы рапцылі зрабіць інакш. Назначылі ў чатырох пунктах вуставым нарады рабселькораў з парадкам дня: «Аб выніках III усебеларускага рабселькорскага з'езда». Запраклі на гэтыя нарады праз партргаў і рэдактароў насяценгав усёх таварышоў, якія пішучь у насяценныя ці цэнтральныя газеты.

Тры пункты я, як рэдактар, узяўся абслужыць сам, каб асабіста азнаёміцца з людзьмі. Але гэта мне не ўдалося таму, што ортжамітэт у час вызначаны для нарад селькораў, палічў, відаць, «больш метагложным» паслаць мяне ўпаўнаважаным у сельсовет па іншых справах.

Не варта было-б спасылацца на факты пасылкі рэдактара ўпаўнаважаным з першых-жа дзён яго прыезду ў раён, але прыходзіцца, бо ў кіруючых работнікаў раёна ёсць вельмі моцная тэндэн-

дцы скарыстаць рэдактара на рабоце ў сельсоветах, пачынаючы ад кантрактацыі пасеваў і ліну і канчаючы дэмабілізацыяй на запатрабаваных месцах. І з гэтым прыходзіцца матацца з першых-жа дзён работы ў раёне.

Пяройдзем да паліграфічнай базы. Трэба выпусіць газету, а друкарні няма. Зварачаюся ў Белгалаграфтрест з просьбай паставіць арганізацыю друкарні ў раёне, а загадчык аддзела снабжэння раёнлага друку т. Салавейчык адмахваецца. Ён спасылаецца на свой «план», па якому завоз шрыфта і машыны ў наш раён прызначан на 15 кавіка. І толькі калі мы самі адправім іграшкі ў Дзяржынскі раён за друкарскай машынай, Салавейчык папоў на ўступіць. Шрыфт і машыну прывезлі.

Дзе ўзяць наборчыкаў?

І ў гэтай надзвычай важнай справе нам ніхто не дапамог.

У ЦК саюза работнікаў паліграфпрамысловаеці абмежаваліся тым, што па-раён нам пазваніць у Ратачоў.

Каб выпусіць першы нумар газеты на дню раёнлага з'езда саветаў, які адбыўся 20 сакавіка, нам прышлося на-іаць падзённа наборчыкаў з Мелска, а потым іваніць ва ўсе бліжэйшыя раёны «ці няма лішніх наборчыкаў».

Хойць аб гэтым. Так ці інакш праж-наці арганізацыйнага перыяда—справа мінутага. Наша газета вышла першай з усіх газет у новаарганізаваных раёнах і на месяц раней, як гэта меркавалася па плане.

Больш складае пытанне аб людзях. Не будзе ніякага пераўвядчэння, калі сказаць, што ўся работа па выпуску газеты да найменшых «дробязей» ляжыць на рэдактару.

Рэдактар—сам і сакратар, сам і кан-рэктар, сам і загадчык тых аддзелаў. Словам «адзін ва ўсіх асобах» і на пра-цягу ўсяго часу з выхаду першага нумара яшчэ не было такога дня, калі-б я мог выйсці з рэдакцыі раней 2—3 га-дзін ночы.

Недахват газетных работнікаў асаб-

ліна дае сябе адтуваць у новым раёне.

Надыходзіць выпуск КІЖ'а і пры раз-
меркаванні выпускнікоў трэба мець на
ўвазе рэдакцыі газет новых раёнаў. А
да выпуску варта было-б прыгледзецца
да складу газетных работнікаў у ста-
рых раёнах, маючых ужо моцны раб-
сельскараўскі актыў, маючых магчы-
масць вылучыць лепшых людзей з гэ-
тага актыва на работу ў рэдакцыю, і
на магчымасці ўмацаваць рэдакцыі но-
вых раёнаў.

І нарэшце аб прыфтах. Можна бы-
ло-б шчыра ўтрымаць з такім ставосінчам.

БАЙНАЧОЎ

Рэдактар Талачыскай раённай газеты «Каласнік Талачышчынны».

ІВАН КІВАЕ НА ПЯТРА

Алюміній месіцы раённыя газеты а
клялімі перабоямі забеспечваюцца га-
зетнай паперай. І выпадае у гэтым вы-
ключна Саюзпапербыт. Гэта па-
ніне часта зрываецца выхад газет.

Вось прыклад. 8-IV я прыехаў у
Менск за паперай. Дырэктар Саюзпа-
пербыта т. Румінаў і адказны вы-
канаўца т. Файн запэўнілі мяне, што
550 кілограм паперы для талачыскай
газеты будуць адпраўлены 10-IV.
Прайшло 10-е, 15-е і 18-е красавіка,
а паперы мы ўсё не атрымалі. 4 дні не
выходзіла газета. Прышлось апоў ехаць
у Менск. Але і на гэты раз толку не
дабўся. Краўнікі арцелі «Іскра», які
было даручана адпраўляць паперу, за-
пэўняюць, што вінаваты начальнік стан-
цыі, які не прымае для адпраўкі папе-
ру. І загадчык склада Папербыта тав.
Арно, які не турбуецца аб адпраўцы
Работнікі-ж Папербыта запэўняюць,
што адпраўляць паперу абавязана ар-
цель «Іскра».

У выніку папера для 11 райгазет
валяецца на складах у Менску, газеты
вымушаны шыць выхад толькі та-
му, што краўнікі Папербыта лічаць
«дробязяю» адпраўку паперы для рай-
газет, не хочуць гэтай «дробязю» зай-
мацца.

калі, надрукаваўшы адну старонку, пры-
ходзіла яе разбіраць, каб скарыстаць
асобныя літары, коскі, знакі пераносу
для другой. Але калі гэтых знакаў не
хапае, што тады рабіць? Не змяшчаць-
жа ў газеце заўвагі: «пераносаў і ко-
сак не дам з-за адсутнасці іх».

Між тым за гэтымі «дробязямі» мы
нігдла абівася парогі ў Бешаліграф-
трасце, а толку пакуль што няма.

З-за будыёйнасці арганізацый, снаб-
жаючых газеты шрыфтамі, рэдактару
прыходзіла чыравец перад чытачом.

І яшчэ адна сур'ёзная заўвага. Па-
пера, якую прысылае Папербыт, праз
арцель «Іскра», фарматам не заўсёды
роўная. Часта прыяждзе паперу шы-
рай і карацей фармату. Паперу гэту
нельга ўзяць на машыну—многа бра-
ку, газета атрымліваецца шырокаяй
кароткай, нейкай ўродай.

Аб гэтым не раз запэўнілі і т. Ру-
мінаў, і краўніку арцелі «Іскра»
т. Старобінскаму, але яны снабжа-
юцца гэты на аднаго Румінаў запэў-
ніць: «Мы далі фармат арцелі», а краў-
нікі арцелі скарыстацца на Папербыт
«ён дае нам ружонны зрыў, ад зры-
ву-ж атрымліваецца многа браку». А
мы не хочам страт.

А цярпюць ад бюракратычных парад-
каў і падаратных супраць Саюзпа-
пербыта і арцелі «Іскра» рэдакцыі
раённых газет. Калі ў друкарні няма
разлінай машыны, прыходзіла ра-
заць паперу нажом. У выніку многа
страт і дарэмнае марнаванне часу.

«Іван Ківае на Пятра», а забеспа-
чэннем газет паперай ніхто яе не
жыць не займаецца. Краўнікі Папер-
быта лічаць абслугоўванне раённых
газет «грамадскай нагрузкай». А ад-
казваць за бесперабойнае забеспя-
чэнне газет паперай абавязан імяна
Саюзпапербыт.

ЯКУЦЬ. Редактор шматтыражкі «Чырвоны Окцябр».

ЦІ БУДЗЕ КАНЕЦ АГІДНАЙ ГІСТОРЫІ?

27 студзеня 1935 года рэдакцыя шматтыражкі «Чырвоны Окцябр» рэчыцкай аэнапавянай фабрыкі «Х Окцябр» атрымала з Савінаперабыта наступнае паведамленне: «Вах на 1935 год зацверджан ліміт на вышні шматтыражцы 750 аэземпліраў, і пумары ў месяц з выдаткам паперы 14 цэнтнераў, на што намі дана распарадкаванне гомельскай брэ Бездзяржоніа аб выдачы паказанай колькасці паперы кожны месяц».

Атрымаўшы гэта паведамленне, мы пасталі ў Гомель чалавекі за паперай. У Бездзяржоніа пераказалі ўсё паперы, але парада на паперу для нашай шматтыражкі не знайшлі. Паперу мы не атрымалі.

Прайшло тры месяцы, і рэдакцыя зноў атрымала паведамленне ўжо з гомельскага аддзялення Бездзяржоніа. Гэта былі концы паперкі, пасланай у Мелек

Савінаперабыту. У паведамленні пазначана: «Зварачаем вашу ўвагу на тое, што ў нашай разнарадцы шматтыражак № 11 паказана «8 кастрычнік—Гомель», а ў Гомелі ёсць папчошная фабрыка «Савінаперабыт», якой унесць час адпускаяцца паперы праз Пятэдрук».

Прачытаўшы гэта паперку, мы зразумелі, чаму не знайшлі парада на паперу для нашай шматтыражкі. Нейкі паставілі і Савінаперабыта пераблітаў пласку нашай фабрыкі.

Здавалася-б, чаго прасцей тарымова выправіць агінуў памылку і выдаць фабрыцы паперу. Але, не. Пачалася перапіска, высвятляюць, удакладняюць, а фабрыка не атрымала паперы і да сённяшняга дня. Прыйшлося спыніць выхад шматтыражкі.

Дакуль-жа будзе канец гэта агіднай гісторыі?

ЗІМІН.—Наша рэдакцыя дубровенскай райгазеты «За сацыялістычнае будаўніцтва».

АБ АДНОЙ ЗАКІНУТАЙ РЭДАКЦЫІ

Німа ў Дубровенскім раёне ні адной установы, якая-б працавала ў такіх надзвычайных умовах, як рэдакцыя газеты «За сацыялістычнае будаўніцтва». А работнікаў рэдакцыі працуюць у такім жакоўчыку, уся плошча якога займае 5 кв. метраў.

Кілі далей, што ў дні выхаду шматтыражкі фабрыкі «Дняпроўская мануфактура» (а выходзіць яна 6 раз у месяц) газеты палітаддзела «Советская думка» (3 разы ў месяц) — рэдакцыя гэтых газет працуюць у такім жакоўчыку, што становіцца ўсім зразумелым, што прадукцыйная праца ў такіх умовах чужая ніяка.

Кожную раніцу ў рэдакцыі пачынаецца «бараньба за рабочыя месца». Кожны, а работнікаў імкнецца хутчэй захапіць неглічкі пугалок за адным з 4 сталаў.

Рабочы час у рэдакцыі выкарыстоўваецца выключна дрэнна. При ўсім жамаві працаванне ў памяшканні рэдакцыі нольга. Шум і безупынныя сваркі за месца для работы—воў штодзінныя в'ясы ў рэдакцыі дубровенскай газеты.

Рэжым партыі не прымае ніякіх мер для таго, каб стварыць аднаведныя ўмовы для работы газеты. Аднаго разу аднашоў у рэдакцыю сакратар райкома КП(б)Б т. Кушніра, падаўся ў нашых даўка не аднаведваючых умоў працы, і на гэтым справа скончылася.

Нядаўна РВК вынес пастанову, аб рамонце аднаго будынка для рэдакцыі. Але дакуль што пастанова так і асталася толькі пастановай. Да рамонту яшчэ і не думалі прыступаць.

Хіба можна насам гэтага гаварыць, аб прадукцыйнасці і высокай якасці работы рэдакцыі?

Б. КОЗИНЦАУ — рэдактар газеты «Калгаснік Мазыршчыны».

ПІСЬМО ПРАЦОЎНАГА Ў АСНОВЕ РАБОТЫ РЕДАКЦЫІ

За мінулы год і пачатак 1935 года рэдакцыя газеты «Калгаснік Мазыршчыны» дабілася значнага палепшэння работы з рабселькорскімі звесткамі і пісьмамі працоўных. Як вынік гэтага, значна павялічыўся прыток пісем у газету.

Калі ў 1933 годзе мы атрымалі 5237 пісем, то ў 1934 годзе колькасць іх узрасла да 5717. Траба мець на ўвазе, што ў 1934 годзе ў раёне выходзіла апрача рэспубліканскай газеты яшчэ дзве друкаваныя газеты — палітатдзела МТС і палітпражка Леспрамгаса.

На пісьмах рабочых і калгаснікаў газета ўспяла атрымаць справы аб скажаннях рэвалюцыйнай законнасці, абжыме самакрытыкі і бюракратычным рэагаваннем на пісьмы працоўных.

Не ўсе пісьмы мы скарыстоўваем адпаведна. Да кожнага надыходзім асобна. На аднаму пісьму мы абмяжоўваемся адказам аўтару, другое пасыллем на расследаванне і паведамляем аб тэме аўтару. Шэрагавая-ж большасць пісем працоўных друкуецца на старонках газеты. Пісьмы, у якіх узнікаюць асабліва сур'ёзныя пытанні, расследуюцца на месцы работнікамі рэдакцыі, пасля чаго змяшчаюцца вынікі расследвання. Часта шытаю, узятому ў пісьме працоўнага, мы прысвячаем і перадавы артыкул.

Такая пастапоўка работы з пісьмом дае нам магчымасць даводзіць да канца справы, якія ўзнікаюць сяляк і працоўных, дабіцца хуткага і вычарпальнага рэагавання на пісьмы.

Калі якая-небудзь арганізацыя не хоча рэагаваць, тады газета ставіць пытанне аб кіраўніках гэтай арганізацыі ў райкоме партыі ці райвыканкоме. Напрыклад, са пераагаваннем на пісьмы працоўных і допісы рабселькораў старшыні райспажыўсаюза Сокалаву райком вынес суровую вымову, пасля чаго на нашых жа выступленнях суд прысудзіў яго на 3 месяцы прымусовых работ. За нявоечаснае рэагаванне на пісьмо аб

шкодніцтве ў канторы Белыядагароднічых райкома КП(б)Б палажыў партыяна-віне на раёнпракурора тав. Барысана.

Мы сістэматычна праводзім рэйды, прыцягваючы саміх рабселькораў і член «лёгкай кавалерыі», на правядзення рэагавання на пісьмы працоўных і допісы рабселькораў раённымі ўстановамі і сельсаветаў. Такіх рэядаў на канцы года мы праводзілі каля 12.

На-мойму, вельмі вялікую ролю ў наладжванні работы з пісьмом адгварывае такая простая рэч, як правільны ўлік наступаючых і руху допісаў у рэдакцыі. У аглядах друку, змяшчаных у «Знамя», «Большавіцкім друку», «Рабочем» і іншых цэнтральных газетах, часта ўказваецца, што ў асобных раённых рэдакцыях пісьмы сотнямі валяюцца, нават гінуць у сталах работнікаў рэдакцыі. Так было раней і ў нашай газеце.

У пачатку 1934 года мы завялі правільны і дакладны ўлік пісем. Гэта дае нам магчымасць лепш паставіць работу з пісьмамі працоўных і рабселькорскімі звесткамі.

На тэрыторыі Жыткавіцкага раёна ёсць дзве буйнейшыя ў БССР рыбныя гаспадаркі. Адна з гэтых гаспадарак — «Чырвоная зорка» — дала ў мінулым годзе 133 тыс. рублёў чыстага прыбытку. На здымку: рабочыя рыбнай гаспадаркі «Чырвоная зорка» з карпамі — прадукцыяй рыбгаса.

ДЕМАНСТРАЦЫЯ БЕЗАДКАЗНАСЦІ

«Раніца выдалася надзвычайна халодная, рэзкі паўночны вецер хуліганіў, селіў з ног, бессаромна задзіраючы падолы мітусячыхся па двару скотніц, даяран».

Так пачынае «Комунар Магілёўшчыны» свой артыкул «Дэманстрацыя баявой гатоўнасці», прысвечаны пробнаму выезду ў поле каапгаса «Цішоўка». На пробны выезд у «Цішоўку» прыбыла ўзаемаправяральная брыгада з каапгаса «Казіміраўка».

«Яшчэ не было сігнала на выезд, а брыгада рассыпалася па каапгасу ў «разведку»: дэпытваюць рабочых каапгаса «Цішоўкі», ці ведаюць яны свой план, нормы выпрацоўкі. Праводзяць капёты па свёрны, стайню, кароўнік».

«Разведка», «донныя рабочых», «налегі» — у такім ванулічым тоне атывае газета работу правяральнай брыгады.

Алдаўшы належную давіну рабоче брыгады, газета пераходзіць да паказу таго, што-ж убачылі прадстаўнікі каапгаса «Казіміраўка». Вось брыгада зайшла ў кароўнік.

«Мягутным рыкам агалошваецца кароўнік, капі туды заходзіць брыгада. — гэта прыгожы вопат — бык дае эразумець прышоўшым што тут ён гаспадар і што ён не вельмі любіць чужых».

На пасыпакэй сьвежымі апілкамі падпоза забавляюцца сытыя сасункі, яны толькі 2—3 дні назад «убачылі свет» і рухлівасці іх няма мяжы. Выгнуўшы спіны, задроўшы хвасты ў гору, сасункі спаборнічаюць у беггах, прыжках. Усе яны падобны на свайго бацьку».

За «мягутным рыкам» «гаспадара кароўніка» і «спаборніцтвам цялят па бугу і прыжкам» (і якую толькі бягладзюцу не могуць прадцягнуць у газету дасужныя карэспандэнты з папушчэння бессурботнага рэдактара) аўтар артыкула

Юргію не ўбачыў сапраўднага становішча ў кароўніку. А ў сапраўднасці становішча такое. Маленькія цяляты валяюцца ў гнаі. Для ацёлу кароў няма не толькі радаільнага памяшкання, але і нават і асобнага стаішка. Цялятам штодня пагражае небяспека быць дастапанымі кароўкамі».

Яшчэ горшы малюнак ўбачыў-бы аўтар, калі-б ён зазірнуў у цялятнік. Ён-бы ўбачыў, у якой цеснаце стаяць там цяляты, ід бы ўпаўніўся, што няма ізалятара іх хворых цялят і т. д.

Але гэтага карэспандэнт «Комунара Магілёўшчыны» «не заўважыў». Захапіўшыся апісаннем таго, як

«А поўдні нібы на пажар рэздваецца трывожны звон».

склікаючы на пробны выезд у поле, і рэзважаючы аб тым, што «каапгас «Цішоўка» правіў вялікую работу па надрыхтоўцы да сяўбы». «Комунар Магілёўшчыны» «не заўважыў» і таго, што прадстаўнікі каапгаса ўзялі элачынную антыдзяржаўную стаўку на нізкі ўраджай — ніжэй леташніх паказальнікаў і ніжэй ўсёроўню сярэдніх паказальнікаў па раёнах».

І апошняе. Газета піша аб баявой гатоўнасці каапгаса да сяўбы ў той час, калі

«У каапгасе яшчэ не поўнасьцю везен гной, няма добрага догляду за коньмі (дрэнна чысцяцца). Не наладжана нармовая работа ясляў. Выключна дрэнна абстаіць справа з культурна-бытавымі ўмовамі рабочых. Інтэрнат, які будзецца на працягу 4-х год, не закончан. 3-я адсутнасці інтэрната не ўкомплектован поўнасьцю штат сезонных рабочых».

Якая-ж гэта дэманстрацыя баявой гатоўнасці, таварышчы з «Комунара Магілёўшчыны»?

Няўдалы бюлетэнь

Узваравіцкая раённая газета «Калектывіст» выдае ў якасці дадатка «Пасеўны бюлетэнь». 3 нумар гэтага бюлетэня ад 20 красавіка, прысвечаныя неахопам калгаса «Правіт», зробленыя рэдакцыяй драўня.

У выхатку бюлетэня чытаем «нап-кун»:

«Старшыні калгасаў, калгасныя брыгадзіры, брыгадныя інспектары якасці і калгасныя намесні якасці на рэбце калгаса «Правіт» павінны павучыцца — як не трэба працаваць у часе веснавой сяўбы».

Не трэба быць мудраном, каб пераказанацца ў няправільнасці гэтага закліка газеты. Брыгадзіры і інспектары якасці павінны вучыцца таму, як трэба па-большавіцку працаваць, а не таму, як не трэба працаваць.

Чытаем бюлетэнь далей. У адной з заметак бюлетэня паведамляецца, што ў калгасе «Правіт» своєчасова не разглядаюцца заявы аднаасобнікаў аб уступленні ў калгас. У загаловку ж заметкі пісана: «Марыруюць заявы калгаснікаў».

І пад гэтай заметкай адразу ідзе:

«Пленум лічыць, што пасеў зернявых культур (пшэніца, авёс, ячмень) павінен быць праведзены за 10—15 дзён».

Які пленум — гэтага рэдакцыя не лічыць патрэбным паведамаць чытачам. Чытач павінен сам здагадацца, што гутарка ідзе аб красавіцкім пленуме ЦК КП(б)Б. І гэта вытрымка з пастановы

плenums іным не аддзелена ад заметкі аднаасобніка з ёю.

Некалькі дадатковых заўваг аб гэтым нумары «Пасеўнага бюлетэня». Рэдакцыя імкнулася ўскрыць у ёй памылкі калгаса «Правіт» і папярэдзіць пашыя казасы аб недапушчэнні гэтых памылак.

Замысел рэдакцыі л. ўлаўч. Бюлетэнь зроблены наспех, з налёту. У ім заўважана многа галін работы, калгаса «Правіт» і ні адна не паказана як калектыў. На двух невялічкіх старонках бюлетэня, лавіццы ўнутрымастэ змяшчаюць заметкі аб якасці сяўбы, аб расстанавцы сіл у брыгадах, аб рэагаванні на заўважкі праўлення калгаса, аб брыгадных газэтах, аб марынаванні лаві аднаасобнікаў.

Атрымаўшы нейкі галон па калгасу, і хопіць рэдакцыя горада лавікае ўсе калгасы раёна ўлічыць памылкі калгаса «Правіт», трэба моцна сумнявацца ў тым, што гэты заклік дасягне мэты.

Паўстае два пытанні к рэдакцыі ўзваравіцкага «Калектывіста». Першае: ці не лепш было-б напісаць адзін артыкул у якім талкова ўскрыць памылкі калгаса.

Другое: ці патрэбна ўзваравіцкай рэдакцыі выдаваць акрамя газеты яшчэ гэты драўня бюлетэнь, ці не карысней было-б паленшыць змест і афармленне самой газеты, у самой газеце глыбей і сур'ёзней асудзіць пашыя казасы.

нумара якраз і дае вялікія магчымасці расшыраць тэматыку.

Як і ў якіх выпадках павінна быць пабудавана падборка?

Каб найбольш поўна асветліць актуальнае пытанне, асабліва ў газеце, якая выходзіць не штодзённа і па кожнаму пытанню даваць часта матэрыялы, не можа, трэба шырока ўжываць падборку.

Узвешчы 2—3 артыкулы сельскараб., дадаўшы, калі гэта патрэбна для паўнаты асветлення пытання, артыкулы, напісаныя рэдакцыяй матэрыялаў, забяспечыўшы кароткай абавязальнай артыкулам ад рэдакцыі, мы можам паказаць пытанне ў такім святле, як патрабуе абстаноўка.

Даўшы над гэтым матэрыялам кароткую выразную панку, мы і атрымаем тое, што называемся падборкай, а чытач, узвешчы газету ў рукі з першага погляду ўбачыць, што ён самае галоўнае ў нумары.

Падборка асабліва вялікае значэнне

набывае пры калектыўнай прапрацоўцы газетных матэрыялаў у брыгадах, у часе абедзенных перыпылкаў, калі трэба ў кароткі тэрмін прачытаць галоўнае, найбольш важнае, што ёсць у газеце.

З усяго гэтага выцякае вывад. Побач са змяшчэннем асобных карэспандэнцый, трэба даваць і падборку, якая павінна быць аператыўнай і поўнай з асабліва важных звестак, якія гэта часта ў некаторых газетах практычна.

Зараз некалькі слоў аб «шапках» у газеце.

Праглядаючы раёныя газеты, я заўважыў, што рад газет перасталі даваць «шапкі». Я лічу гэта няправільным. Калі ў цэнтральных газетах, як «Правда», «Звязда», якія разлічаны на больш падрыхтаванага чытача, «шапка» не адгрывае такой ролі, то ў раёнай газеце кароткая, якая «шапка», якая арыентуе калгасніка, неабходна, ад «шапкі» нельга адмовіцца.

Зрабіць газету цікавай, палітычна-завостранай

Пытанне аб падборцы ў газеце, пастаўленае рэдакцыяй «Большэвіцкага друку» па абмеркаванні газетных работнікаў, мае вялікае значэнне. Зараз як ніколі прыйшла пара абмеркаваць гэта пытанне. Я маю на ўвазе раённую газету. Напярэдадні друк узрос, узмацніўся, выкаваў сотні здоліх, ведаючых сваю сіралу работнікаў. І зараз асабліва востра стаіць задача: зрабіць раённую газету больш цікавай, чытабельнай, палітычна-завостранай. І ў гэтым сённяе пытанне аб падборцы набывае асаблівае значэнне.

Падборка, бесспрэчна, патрэбна. Адмаўляцца ад падборкі нельга.

Я мяркую, што ў кожным нумары газеты патрэбна даваць некалькі падбораў. Але лік падбораў у агульным нумары трэба скарочаць. Вялікая колькасць падбораў звужае круг закранутых у газеце пытанняў. У падборцы можа быць асобныя звесткі, адпавядаючыя ёй кліма «шапка».

Возьмем, напрыклад, падборкі аб сяўбе. Не абавязкова, зразумела, у адной падборцы ахапіць усе пытанні сяўбы. Чаму-б не прысвяціць асобныя падборкі

работе інтэлектаў акадэмічна-аградарства, арганізацыі работы ў орыгадзе, апаратыўцы сяўбы, масавай рабоце на сяўбе. Такія падборкі сістэматычныя, па плану, патрэбна арганізаваны.

Можна паставіць пытанне: як быць з сельскараб. заметкай, якая мае вялікую каштоўнасць, але не падыходзіць да той ці іншай падборкі. Сельскер, пішучы яе, не меў на ўвазе, што рэдакцыя рыхтуе зусім другую падборку. Такую заметку безумоўна, хоць у ёй ініцыяла, напрыклад, аб якасці сяўбы, а падборка ідзе аб масавай рабоце на сяўбе, але ж трэба змясціць у гэтай-жа падборцы.

Астатні матэрыял трэба даваць кароткай заметкай. Але маюць выдзяліць гэтыя заметкі асобнымі прыфатамі і надрукаваць на відным месцы, як прапавуе т. Фабераў. Трэба яшчэ даваць над такімі заметкамі абавязальныя загаловкі «На культурныя тэмы», «Нам ішчэ», «На тэму дня» і т. д.

В. СУХОЦКІ—загалчын, сельскагаспадарчага сектара жыткавіцкай райгаветы «Прымежны камунар».

ПА ІНШАМУ ЦЯПЕР ПРАЦУЕ РЭДКАЛЕГІЯ

У верасні 1934 года мы знаёміліся са становішчам в.завога друку на абутковай фабрыцы імя Кагановіча. Амаз не было тады на фабрыцы дзейных баявых наценгазет. Швэттыражка доўгі час не выходзіла, не было рэдактара. Нязвымі газетамі ніхто не кіраваў.

У пашывачным цэху казі-ні-казі і нумар наценгазеты. Наценгазета гэта п'ялася і афармлялася адным ці двума членамі рэдкалегіі, рабкоры-ж у яе не пісалі. Газета была адарвана ад рабочых цэха.

Так было ў верасні.

Зусім інакш стаў працаваць нязвы друку фабрыкі пасля ўсебеларускага з'езда рабселькораў. Цяпер на фабрыцы выходзіць баявая дзейная наценгазета—цэхавая, зменшаная і брыгадная, якая вядуць барацьбу за сучасную тэхнічную грамадзянства, за высокую якасць прадукцыі.

Іншая устава і газета пашывачнага цэха «**Большэвіцкае вока**».

Рабкор Рэжыкаў напісаў у газету, што майстар Фрадкін не адпавядае свайму прызначэнню. Па ято в'не брыгада разнікаў ацтавала. Рэдкалегія дабавіла рэзаканіі на гэту заметку. Фрадкін быў зняты з работы і брыгада пачала выконваць «свой прамф'юлан». Работніца Казановіч дапускала вялікую сартнасць выпуску прадукцыі. Пасля таго, як газета ўказала ёй на пелакны, яна пачала значна лепш працаваць. Такіх фактаў можна прывесці многа. Цяпер штодзенька «**Большэвіцкае вока**»—кандыдат на прэмію па абвешчанаму шматтыражкава конкурсу па лепшую в.завую газету фабрыкі.

Нешта, з чаго пачала сваю работу новая рэдкалегія,—гэта з распрацоўкі плана работы. Ёсць тэматычны план кожнага нумара, з якім рэдкалегія набірае рабкоры. Так, ужо 22 красавіка членам рэдкалегіі і рабкорам быў вядом план майскага нумара газеты. План быў складзены наступным чародам: «1 мая»—рыхтуй Ласкін; «У

нас і ў іх» (на міжнародных тэмах)—набірае рэдкалегія; дасягненні нашай групы—рыхтуй Ракіс; падрыхтоўка і ўдзяжэнне кватэр да 1 мая—рабкоры-ж матэрыялы; як я стаў ударнікам і аўладаў тэхнічай—Гузін; фотаздымкі лепшых людзей групы.

«**Большэвіцкае вока**» падрабнна вяду барацьбу за сучасную тэхнічную грамадзянства, за марксісцка-ленинскую вучобу, за лепшае выхоўванне дзяцей.

У № 48 ад 17 сакавіка, які быў прысвечаны ўзнагароджанню БССР і г. Гінало і Галадзеда ордэнам Леніна, газета заклікала: «Будзем да-тэйны вядуць узнагароды, будзем працаваць лепш, не супакойваючыся на дасягнутых поспехах». У гэтых-жа нумарах былі змяшчаны карэспандэнцыі рабкора Шамжуць і другіх, якія ў адпаведнасць ўзнагароджання БССР ордэнам Леніна абавязаліся лепш вучыцца ў партыйнай школе, лепш выхоўваць сваіх дзяцей і т. д. Штодзенька не абмежывалася змяшчэннем гэтых абавязальстваў. Іна пры дапамозе брыгады друку арганізавала праверку іх выканання, змяшчае вынікі гэтай праверкі.

Над гэтунамі: «Да 1 мая наша група павінна стаць сучасна тэхнічна грамадзянства», газета з нумара ў нумар паказвае ход тэхэкзамена, работу тэхнічных гурткоў, аўладаў тэхнічнай прадукцыі і рабкоры.

Гэтка бічучы недахопы, газета адначасова выхоўвае рабочых свайго цэха на прыкладах работы лепшых людзей-ударнікаў. Тры спецыяльныя бюлетэні, прысвечаныя барацьбе за сучасную тэхнічную грамадзянства і высокую якасць прадукцыі, выпускае газета «**Большэвіцкае вока**».

Рабкораў у нас стала на многа больш пасля з'езда рабселькораў.—гаворыць рэдактар штодзенькі т. Гузін. З членамі рэдкалегіі і рабкорамі мы прапрацавалі даклад тав. Коніка і адозву III рабселькорскага з'езда, і цяпер нашы рабкоры значна лепш працуюць.

Р. СІМХОВІЧ,

НА АБАРОНУ РАБСЕЛЬКОРА

ПРАСЛЕДВАННІ РАБОЧИХ І СЕЛЬСКИХ КАРЭСІАНДЭНТАў ЕСЦЬ
НАРВАРСТВА, ПЕРАЖЫТАК БУРЖУАЗНЫХ ПРАВАў. АБАРОНУ АД ПРА-
СЛЕДВАННЯ СВАЙГО КАРЭСІАНДЭНТА ПАВІННА ўзяць НА СЯБЕ ГАЗЕТА,
ЯКАЯ "АДНА ТОЛЬКІ ВДОЎНА" ПАДЦЯЦЬ "ЖОРСТКУЮ" "ВЫКРЫВАЮЧУЮ"
АГІТАЦЫЮ СУПРОЦЬ МРАКАБЕЎСЬКІ (СТАЛІН).

«САМАДУР КІРЭЎ НЕ УНІМАЕЦЦА»

Аршанская раённая газета «Ленінскі
прызыў» выступіла ў абарону селькора
Васіля Мацвеева ад праследвання стар-
шыні калгаса «Выпаранне жанчыны» Кі-
рэва.

Тав. Мацвееў—рэдактар калгаснай на-
сценгазеты—сумесна з селькорам Шута-
вым выйшлі ў раённую газету з заявы
старшыні калгаса. Яны напісалі ў
раённую газету аб тым, што Кірэў не-
законна чыіў для сябе з фермы карона
быў паролістага кнэра, неконна раз-
лае з калгаснай фермы дзікі і т. д.
З-за гэтага, калі ўся гэта справа ра-
глядалася на агульным сходзе калгаса.
Кірэў, стукаючы кулаком па сталу, стаў
пагражаць рэдактару насценгазеты Мацве-
еву:

Я цябе зьмю з брыгадыра, вытаню
з калгаса.

І пасля гэтага напрожам паселі на дзі-
ны. На пасяджэнні праўлення калгаса Кі-
рэў дабіваецца зніжэння з работы не-
калькіх раз прэмыраванага кісьманосца Шу-
тава (бадыса селькора Шутава). І, урэш-
це, Кірэў знімае з работы брыгадыра і
выводзіць са складу праўлення калгаса і
Мацвеева.

Пры мадэльных спробах указаць на тым
ці іншым педыхоны ў калгасе Кірэў па-
гражае: «Вытаню з калгаса».

У справу селькора Шутава і рэдактара
насценгазеты Мацвеева ўмешалася раё-
нная газета. Задача рэдакцыі дасягнула
ту справу да калгаса, дабіцца ад проле-
тарскага суда суровага пакарання гла-
выцеляў самакрытыкі, праследвальнік
рабселькораў.

СПРАВА, ЯКУЮ НЕДААЦАЊІЛА РАЁННАЯ ГАЗЕТА

Поеўская раённая газета «Калгаснік»
друкуе пісьмо селькора Анікеенкі аб
последаваннях яго як селькора. У 1933
годзе рэдакцыя класова-парожня эле-
менты, выкрытыя селькорам праз раён-
ную газету, арганізавалі напад на тав.

Анікеенку і збілі яго. Пролетарскі суд
прыгаварыў арганізатара да 3 гадоў зняво-
тні.

У 1934 годзе тав. Анікеенка быў на-
значаны на работу намесніка старшыні кал-
гаса імя Будзённага. Працуючы на к-
ручай рабоце ў калгасе і адначасова ў
раёнскай насценгазеты. Ён не спыняе
свайго барацьбы з ворагамі калгаснага ла-
ду, з раскравдзальнікамі сацыялістычнай
мечасці. Н. р. п. п. тав. Анікеенка і
аб старшыні калгаса Рабенку, аб педыхо-
нах у яго кіраўніцтве калгаснай гаспадар-
ні.

Рабенка на чале патрыянаў, заяўляю-
чы на сходзе калгаснікаў, што ён паз-
бавіў рукі ўсім тым, хто будзе мець пра-
ду. А калі пагрозы не дапамагалі, стар-
шыня калгаса Рабенка аніў Анікеенку з
работы.

Раённая газета паведамляе аб гэтым
факце без усякіх вауваг ад сябе. Таму
наводзіць рэдакцыя, якая анімулася ў
ролі набожнага наглядаўніка, нао больш-
чым адзіляючы. Справай селькора Ані-
кеенкі абавязана заапаца і партыйная
арганізацыя і раённая газета.

СУД НАД ПРАСЛЕДВАЛЬНІКАМ СЯМ'І СЕЛЬКОРА ПІЛІПОВІЧА

Селькор тав. раённая газета «Сця-
галентывізацыя» Піліповіч Сямён у свой
час выхрыў шкодніцтва праснагася з
калгаснага кіравання з элементамі паліцыі,
старшыні калгаса Шаўчуліса. Шаўчулі-
сін быў жонка, пачынае помсціць
Піліповічу. Ён забірае ў сямі, Піліповіч
клеў і пакідае жыццё на двара. Ён пра-
суду селькора Сімона Піліповіча.

У лістападзе 1934 года Піліповіч ідзе ў
раты Чырвонай арміі. Шаўчуліс сміла
пачынае свай праследванне, сямі сель-
кора.

5-га красавіка гэтую справу аб праслед-
ванні селькора Піліповіча разглядае на-
родны суд Глускага раёна. Шаўчуліс пры-
гаворны да 3 год пазбаўлення волі з ад-
быццём пакарання ў адрэзках месца-
вадзіх СССР.

А Б П А Б У Д О В Е РЕДАКЦИЙНАГО АПАРАТА

(З ПАДРУЧНИКА «РЕДАГУВАННЯ І МАСОВАЯ РАБОТА БОЛЬШЕВІЦКАГО ДРУКУ»).

«У заводскім друку, які за апошні гады шырока разгарнуўся і выраб у вялікую сілу, як гэта ні дзіўна, дзёмы, заметкі і артыкулы рабочых друкуюцца на «ўскрайку» газет, настайныя платныя іштаты раздаты, даходзяць да 22 чалавек у заводскай газеце. У заводскім друку не трыба добры падабраны кадры. Ёсць вынайдзі, калі туды, выкінутыя з абласных і цэнтральных газет, пападаюць у заводскія і пачынаюць запаўняць старонкі сваіх матэрыяламі, а рабочаўскія пісьмы не друкуюць.

Гэта зусім нецярліва. Рабочаму пісьму і заметцы павінна належаць цэнтральнае месца ў заводскай газеце. Рабкоры павінны рабіць газету. Ва ўсёй сваёй рабоце заводская газета павінна быць цесна звязана з «лёгкай кавалерыяй» і з профсаюнізмам-кантралёрамі і сумесна з імі кантраляваць работу заводскіх арганізацый, правяраць выкананне дырэктыў партыі і (рада»¹⁾.

Гэтыя ўказанні тав. Кагановіча па сутнасці з'яўляюцца адказам на пытанне, якім павінен быць апарат масавай газеты. Дадатныя асаблівасці і адрозніваючыя рысы газеты, як комуністычнага прадпрыемства, у тым і заключаюцца, што яна ствараецца найшырэйшымі масамі працоўных. Апаратам газеты ў шырокім сэнсе гэтага слова з'яўляюцца рабсалькоры, актывісты-чытачы, усе тыя, хто ў той ці іншай меры дапамагаюць арганізацыі і пашырэнню большэвіцкага слова.

¹⁾ Прамова тав. Кагановіча на пленуме Цамісці партыйнага кантроля пры ЦК ВКП(б) ад 28 ліпеня 1934 г.

Іным такім падыходзе да апарата газеты (а іншы падыход немагчымы) пытанне аб правярцы людзей і правярцы выканання ёсць па сутнасці пытанне аб сапраўдным ажыццяўленні кожнай газетай не ролі калектыва арганізацыі.

Вялікі апарат у газеце азначае адначасова адрыў ад масавай базы, аслабленне сувязі з рабочым карэспандэнтам і чытачом, а гэта ў сваю чаргу выдэ да пагардлівых адносін к рабочаму пісьму, к іяшчэ большаму разуменню і паддзячэнню яго месца і значэння для кожнай заводскай і патіталдзельскай газеты.

Як-жа павінен быць пабудован апарат масавай газеты?

Адпаведнай схемы пабудовы апарата, годнай для ўсіх тыпаў газет, для ўсіх умоў работы—няма і не можа быць. Правільна арганізаваць апарат рэдакцыі—гэта значыць правільна расставіць людзей, чотка размеркаваць паміж імі работу. Людзей трэба расставіць у залежнасці і ў адпаведнасці з канкрэтнымі задачамі, якія ставяць на даны адрэзак часу перад рэдакцыяй газеты. Задачы гэтыя не аднолькавыя ў заводскай і транспартнай газеце, у газеце саўтаса, МТС і раённай. Вось чаму мы і не імкнемся даваць суму агульнааб'яэмавых рэцэптаў, а пастараемся на аналізе некалькіх планаў перабудовы газет паказаць, як трэба падыходзіць да пабудовы апарата, якія адказы трэба даваць на пытанні, што ўзнікаюць у сувязі з перабудовай рэдакцыі кожнай газеты.

Для таго, каб перабудоўвацца, змяняць што-небудзь у арганізацыі, сістэме работы, трэба перш за ўсё ўстанавіць, дзе

самий слабий звені, що перешкоджає місцю виконувати роль колективного агітатора, пропагандиста і організатора. Без напередвзятого виявлення слабих бачоу, без того, щоб не устанавити причини недохопу, їх суттасці, нехота дотримуватися, що-ж треба робити.

Таким чином перша **лапярда** зможе для правильного виконання ролі партії або перабудови—тота да кінця виявити, припитувати усе недохопи газети. Вияснити не тільки у парадку обмену думай у колективі, але перш за все у своїх основних читачоу. Параллельно з робочими, калтасниками, а лепшими з їх—в ударниками. Параллельно з родинними групами робочих, калтасниками.

Уся гэта работа повинна показати редакції, редактору, што сіння бачоу газети і чого не ханас. Тільки таким способом «адкрые вочы» редактору, покажа, з якога кінця треба падыходзіць, на чым у першую чаргу сконцентраваны сілы, увага.

Гэтая основная патрабавання не улічыў редактар газеты «Ударник совхоза». Пытанні перабудовы ён звёў да наклеякі ярлычкоу. У невялікай паттадзельскай газеце вырашылі стварыць 7 аддзелаў. Тут і партадзел, і комсомольскі аддзел, і тохадзел, і профадзел, і жонадзел, і дзіцячы аддзел, і штатадзел.

Але стварэннем аддзелаў справа не скончылася. Перад намі выйшла з плана, накіраваная 7. Лётнікаву—счлену редакцыі і кіраўніку тохадзелаў. З гэтай выйшкы мы даведваемся:

а) Паслужанні редакцыі праводзяцца тры разы ў месяц.

б) Тохадзел прынімае месца на старонках газеты тры разы ў месяц—7, 17, 27. Толькі на гэтых днях газета будзе звытляць стан мешын, ход ремонту, работу знаходцаў, тахучоу ў барэне, аварыйнасць і барацьбу з ёю і т. д.

в) Можны з аддзелаў арганізуе для свайго аддзела сётку робкороу: «Для глыбокага выяўлення арганізацыі спецыяльнай брыгады. Сістэматычна вядуць работу са свайм калтасам (праз алей, пісьмы і жылы інструменты).

г) Строга ўлічаць заметкі робкороу.

Не прапушчаны заметкі даваць адказы, чаму не прапушчаны. Строга сачыць за выкананнем высоўваных пра «Ударник».

У чым основныя памылкі падобнага падыходу?

1. Редактар перастаў быць арганізатарам селькороу, арганізатарам усёй работы газеты. Работу газеты разлажылі па палічках, фармальна ўстанавіўшы тэрміны праходжання тых ці іншых пытанняў (толькі ў паўпачы дні лётніка, матэрыялы на пачынах пытаннях, а не тым, калі бачоу селькороу патрабавасць),—жылыя ількі газетнай работы аказаліся падмысным бюракратычным паперкам.

2. Замест ліквідацыі функцыяналы, замест сцягвання ў адзіныя рукі ўсёх ніцей кіравання работай газеты, редактар стаў на шлях фармальнага расшчэплення аднаго і тако-ж пытання на некалькіх палічках. Бо ясна-ж, што пісаць аб стане ремонту без таго, каб не паказаць людзей, метады кіравання, становішча партыйнай работы, вусім немагчыма. А між тым «на схеме» гэтыя пытанні знаходзяцца ў розных аддзелах.

3. Кіраванства селькорамі аказалася расшчэпленым. 7 таварышоу будзе адначасова кіраваць аднымі і тымі-ж людзьмі. Бо ясна-ж, што калтаснік піша ў газету адначасова па розных пытаннях. Не бывае так, каб кожны селькор, робкор пісаў на аднаму толькі пытанню. Калі следзіць схеме, прынятай на «Ударнике», то атрымаем і той-жа робкор будзе атрымліваць хваляні ад 7 таварышоу. Кірысці ад гэтага ніякай, а шкода можа атрымлівацца вялікая.

Чаму атрымалася такі «спывіх»? Таму, што редактар да пытанняў арганізацыі работы редакцыйнага апарата падышоў без уліку спецыфічных асаблівасцей газеты. Не падумаў таго, што апарат газеты—гэта не апарат наркамата, установы, не падумаў над тым, што апарат газеты—гэта арыя селькороу; увесь актыву, на які газета звытляе, з дапамогай якога яна арганізуе сваю работу. Редактар не падумаў над тым, што работнікі редакцыі масавай газеты, як і ўсякая большаефіцыйная газета—гэта перш за ўсё арганізатары, основная задача якіх заключаецца ў тым, каб дапамагчы рабочаму, калтасніку арга-

лізація редакції газети і праця газету при-
має більш активний уділ у вирішенні
кандидатських і інших задач.

Що повинна забезпечити правильна
організація, апарата політдзельської і
видавничої газети?

Асоціальне — гэта больш паглыбленае ос-
воєння питанняў, якімі газета займаецца,
большае прыцягненне мас да ўдзелу ў
газетнай рабоце, больш сістэматычная ра-
бота з рабселькорамі, больш старанні і
дифэрэнцыяваны падыход да асобных пр-
х, брыгад, калтасяў, ідэяў, больш увагі
да асабістых патрэб і запытаў асобных
рабочых, работніц, калтаснікаў і калтас-
ніц.

Ці дапаможа гэтаму стварэнне пастаян-
ных аддзелаў? І гэта пытанне нельга вы-
рашаць метафізічна. Яго трэба вырашаць
, дыялектычна. Нельга разглядаць аддзелы
і газету пры ўскладаных умовах, як праяўлен-
не і функцыянальнасці, — пытанне ў тым,
якія аддзелы, якія іныя арганізацыі, якую
канкрэтную функцыю выконваюць. З га-
зетнага пункту гледжання, бесспрэчна, па-
чытковым было рашэнне раду абласных
і краевых газет аб ліквідацыі партый-
ных сектараў, сектараў масавай рабо-
ты і г. д.

У абласной, краевой газеце аддзелы на-
ным этапе работы, бесспрэчна, патрэб-
ны. Яны могуць быць не пастаяннымі,
але ў газеце, у якой працуюць некалькі
тэсентаў чалавек, неабходна не толькі
размеркаванне абавязкаў на кожны ка-
роткі адрэзак часу, але і больш ці менш
пастаянная ўстойлівая спецыялізацыя.

Інакш стаіць справа ў заводскай, раён-
най, палітдзельскай газеце. Увесь во-
пыт работы гэтых газет на працягу апош-
ніх гадоў таварыць аб тым, што існа-
ванне аддзелаў тут неапраўдана. Фаб-
рычна-заводскія, раённыя і палітдзель-
скія газеты — гэта газеты з мінімальным
апаратам. 3—5 чалавек — вось штат газе-
ты. Пры такой колькасці работнікаў няма
патрэбы ствараць аддзелы; фактычна на
кватэрах раскладваць усю работу редак-
цыі пры адсутнасці магчымасці гэта раз-
меркаванне захоўваць. Стварэнне аддзелаў
азначае, што кожны работнік на
вельмі доўгі перыяд часу спецыялізуецца
ў пэўнай галіне. Такая спецыялізацыя не-

магчыма ў палітыцы, дае працу ўсім
нечаканым чалавек і да абавязковай умо-
вай работы ўдзяляюцца пастаянным раз-
судам.

Правільная арганізацыя работы маса-
вай газеты пры мінімальным штаце па-
стаянных работнікаў магчыма, пры заха-
ванні двух асноўных прынцыпаў: пер-
шае — абавязкова працаваць па плану з
чаканым размеркаваннем тэм, пытан-
няў, асобных заданняў сярод работнікаў
на кожны адрэзак часу; другое — аб-
вязкова заманяемасць аднаго работніка
групам, пэўнай вузкай спецыялізацыяй
норматывамі пі ў адной масавай газеце.
Кожны работнік павінен ведаць усе га-
ліны калтаснай, саўчаснай вытворчасці
або вытворчасці данага заводу, фабрыкі.
Гэта не выключае пэўнай спецыялізацыі,
больш паглыбленага ведання спецыяль-
най галіны данай гаспадаркі, але пры
гэтым абавязкова веданне гаспадаркі ў
цэлым. Адна работнік палітдзельскай
газеты можа лепш ведаць машыны, дру-
гі — паліводства, трэці — жывёлагадоўлю.
Але зусім абавязкова, каб кожны работнік
амог замяніць свайго таварыша ў момант
яго раз'ездаў.

Кіраўніцтва селькорамі павінна знахо-
дзіцца ў руках самога рэдактара. Гэта не
значыць, што другія работнікі рэдакцыі
не займаюцца выхаваннем рабселькораў.
Займаюцца абавязкова, але над кіраўні-
цтвам рэдактара, на яго даручэнню і пад
яго штодзённым кантролем.

Вялікая частка заводскіх газет, пера-
будовуючы свой апарат, стала на шлях
прымацавання асноўных рэдакцыйных
работнікаў да цэхаў. Таварыш, прымаца-
ваны да цэха, асвятляе ўсе пытанні да-
ната цэха: на старонках газеты, арганізуе
рабкораў, сячыць са рэалізацыйнай, прапа-
ндэты газеты на данае цэху. Номат такой
перабудовы на радзі буйных прадпрыем-
стваў — апраўдаў. Прымацаванне да
цэхаў дае магчымасць рэдакцыі лепш
ведаць, што робіцца на кожным участку
прадпрыемства. Адначасна таксама расста-
ноўка людзей забяспечвае лепшае кіраў-
ніцтва існаым друкам, наскенным газе-
тамі, рабкорамі, расшырае масавую базу
газеты.

Ці трэба палітдзельскім і раённым
газетам станаўцца на шлях размеркаван-

як ставіть робітнікаў па тэрытарыяльнаму прынцыпу? Пытанне гэта павінна вырашацца ў кожным асобным выпадку. Але мы лічым неабходным папярэдзіць ад захавлення падобных мерапрыемстваў, паколькі такая сістэма прымацтвавання звычайна неапраўдавальна для рэдакцыі сваімі кадрамі.

Адмаўленне ад стварэння аддзелаў у заводскім, раённым і налітадзельскім друку асабліва вынікае значэнне плана і планавання газетнай работы. Рэдакцыя кожнай газеты павінна працаваць на аснове добра прадуманага плана. План газеты павінен складацца пры ўдзеле рабочых, усяго актыва чытачоў. Падрыхтаваць аб'явічкі ў газетнай рабоце павінна ў прыватнасці складацца ў тым, што, выпрацоўваючы план на той ці іншым тэрміне, неабходна дакладна ўстанавіць, хто, які пункт плана ажыццяўляе, у якія тэрміны, калі і якім чынам тое ці іншае пытанне ў гэтым будзе станова.

♦♦

Немалое значэнне для правільнай арганізацыі работы рэдакцыі мае і сістэма аплаты працы. Рэдактар газеты «На лесном фронте» прыняў наступны пададак аплаты працы:

«Паступаючыя ў рэдакцыю заметкі рэгіструюцца і паступаюць да рэдактара. Згодна прынятаму плану, па кожнаму кусту павінна паступіць не менш 4 рабочых-раёўскіх пісем у падборку не пазней 12 гадзін дня, які ўказан на пачатку. Калектывныя брыгадныя нарэспандэнцыі прымаюцца ў разлік за два заметкі, а заметкі самога інструктара ў разлік не прымаюцца. З кожнай рабочых-раёўскай заметкі, паступіўшай у рэдакцыю, змешчанай у газеце, інструктар атрымлівае 1 рубель (ганарар сельнікам і за асабістыя заметкі супрацоўнікам аплатаюцца асобна), прычым заметкі, якія не пацвердзіліся, не аплатаюцца, а заметкі з псеўдонімамі аплатаюцца інструктару па 50 коп. Гэта мерапрыемства прымушае інструктараў вясці масавую работу з рабочых-раёўскімі, каб дым праявілі факты сваіх зэмтэк і не ўтойвалі свайго прозвішча.

У выпадку паступлення ў падборку менш 4 зэмтэк інструктар штрафуецца ў размеры 1 рубль з модаданай зэмтэк.

Што няправільнага ў гэтым рашэнні?

Па сутнасці мы тут маем яркае праяўленне пераацэнкі сутнасці газеты, механічнае перанясенне (да таго-ж няправільна зразумелых) метадаў аплаты працы ў прамысловым прадпрыемстве. І на заводзе, і ў калтасе аплата ажыццяўляецца па колькасці і якасці працы. У даным выпадку пытанне аб якасці газетнага матэрыялу, аб яго актуальнасці, прапала. Асталося толькі папрабаваць прадстаўлення пэўнай колькасці карэспандэнцыяў па ўстаноўлены тэрмін. Падобнага роду звычайна можа прывесці толькі да адмоўных рэзультатаў.

Партыя ва ўсёй рабоце амагасца з метадамі адміністравання. Тым больш надаваць значэнне метадам адміністравання ў друку. Мы за тое, каб рабочыя і калтаснікі падпісалі свае карэспандэнцыі сваім прозвішчам. Скарачэнне колькасці псеўдонімаў спрыяе пазавальніку росту свядомасці, палітычнай спеласці рабочых-раёўскіх. Рэдакцыя газеты абавязана з дня ў дзень вясці работу над тым, каб рабочыя, селькоры падпісваліся поўнаецю. Такая работа патрабуе, неабходна. Але яна не мае нічога агульнага з метадамі, прапанаванымі рэдакцыяй «На лесном фронте» (зніжэнне аплату па палову за карэспандэнцыі з псеўдонімамі параўнальна з карэспандэнцыямі без псеўдоніма). Паставіць апрацоўваць інструктара ў залежнасці ад таго, колькі калтаснікаў падпісалася псеўдонімамі. — значыць штурхаць інструктараў на няправільны шлях, штурхаць іх на шпіль адміністравання.

У газеце пельга пераносіць звычайныя метады адміністравання, якія прымяняюцца на заводзе, фабрыцы. Пастаяннае аплату ў спалучэнні з сістэмай прэміравання за лепшае выкананне той ці іншай работы, за праяўленую ініцыятыву ў паставіўшым тым ці іншым пытанні, ва лепшую арганізацыю работы з рабочых-раёўскімі і т. д. — вось правільная сістэма аплаты працы.

Работа кожнага робітніка рэдакцыі павінна быць дакладна вызначана. Газета павінна даваць узоры сацыялістычнай ар-

гакізаваўся, ажыццэўленыя левіслага
стылі ў рабоце. Метады вопыяністскага
спяборніцтва павінны працітаць усю дзей-
насць кожнай рэдакцыі: спяборніцтва ва
лепшае правядзенне асобных мерапрыем-
стваў, кампаній, на лепшую арганізацыю
вызвота друку, на больш высокую дзей-
насць, больш старанную апрацоўку матэ-
рыялаў, на лепшую работу над мовай і
афармленнем газеты—усе гэтыя пытанні
павінны быць аб'ектамі штодзённага спа-
борніцтва паміж работнікамі рэдакцыі.
Сутнасць імяна ў тым, каб метады спа-
борніцтва сталі асновай арганізацыі рабо-
ты. Сутнасць не ў шматлікіх дагаварах, не
ў шумісе вакол спяборніцтва, а ў сістэ-
ме арганізацыі работы. Шырока арганіза-
ваныя спяборніцтва з'яўляюцца найлепшым
методам пастаяннага палепшэння работы
рэдакцыі.

У прымяненні да друку асноўныя па-
трабаванні партыі аб перабудове заклю-
чаюцца галоўным чынам у змене метадаў
работы, у палепшэнні сістэмы кіравніц-
тва, а не ў выдуманні ўсё новых схем ар-
ганізацыі газетнага апарата. Газета, як
калектыўны арганізатар мас, павінна мець
надзвычай уоспрыемлівы, рухавы апарат,
які ўвесь час удасканальвае метады свай-
сй работы.

Перабудоўваць трэба імяна метады ра-
боты, сістэму кіравніцтва. Той, хто пад-

мяняе такую перабудову змянай пыль-
даў, той не аблягчае сабе кіравніцтва га-
зетай, а стварае дадатковыя труднасці,
зніжаючы арганізатарскую ролю больша-
віцкай газеты. Барацьба за сапраўдную
перабудову кожнай газеты, гэта, **на-пер-
шае**, барацьба за сапраўды большавіцкую
вытрыманасць, прынцыповасць, за плана-
насць у рабоце; **на-другое**, гэта—барацьба
за чоткае, размеркаванне работы ўнутр
кожнага калектыва, у кожны дзень мо-
мент у адпаведнасці з канкрэтнымі зада-
чамі дня; **на-трэцяе**, гэта — барацьба за
штодзённую праверку выканання, якая аб-
яспечвае няўхільнае павышэнне дзей-
насці газетных выступленняў; **на-чыцвер-
тае**, гэта— барацьба за арганічную сувязь
кожнай мясцовай справы з агульнымі
партыйнымі дырэктывамі, барацьба за
ўменне звязаць самую маленькую справу
ў цэлу, у брыгадзе з канчатковымі мета-
мі, пастаўленымі партыяй у другой пя-
цігодцы; **на-пятае**, гэта — барацьба за
ўсямернае расшырэнне сувязі з рабочымі,
работніцамі, калтаснікамі і калтасніцамі
за тое, каб кожны нумар газеты рабіўся
дзесяткамі людзей, якія прымаюць не-
пасрэдны і актыўны ўдзел у будаўніцтве
нашай прамысловасці, новай калтаснай
ідэі, якія змагаюцца за большавіцкую
калтасу, за заможнае жыццё ўсіх пра-
цоўных, за пабудову сацыялістычнага
грамадства.

Німа ў імя
ПРАКТИКА

ЮБІЛЕЙ 300-ГА НУМАРА КАЛГАСНАЙ НАСЦЕНГАЗЕТЫ

6-га красавіка лясненская раённая газета «Ленінскі сцяг» была прысвечана юбілею старэйшай у раёне насценгазеты калгаса «Вязоўнік». У гэты дзень выйшаў 300-ы нумар насценгазеты «Ударнік калгасных палёў».

Раённая газета расказала аб воінах-партызанах, вярнуўшыхся з вайны друкам калгаса. Газета амацала выступленні рэдактароў брыгадных насценгазет, якіх у калгасе тры, селькораў, расказала, як пры дапамозе нізавога друку і селькораў калгас а адстаючых стаў перадавым калгасам раёна.

Дзень юбілею калгаснай насценгазеты азначыўся вялікай урачыстасцю для калгаснікаў «Вязоўніка». На юбілей насценгазеты а'явіўся сакратар райкома партыі тав. Дзмісінвіч, прадстаўнік журнала «Рабоче-крэстьянскіі корреспондент» тав. Лепілова. Калгаснікі а'явіліся на ўрачыстасці у новых касцюмах, жанчыны былі прыбраны па-святотнаму.

Калгасны клуб, у якім гралі два дзятых аркестры, ледзь умяшчаў сабраўшыхся на юбілей старэйшай у раёне насценгазеты.

ЗЛЁТ СЕЛЬКОРАЎ НЯКЛЮДАўСКАГА СЕЛЬСОВЕТА

Каля 200 пісем атрымала за апошнія тры месяцы рэдакцыя «Калгасніка Беларусі» ад селькораў Няклюдзўскага сельсавета, Тадачынскага раёна.

Каб дапамагчы селькорам у іх рабоце, актывізаваць работу насценгазет на сяўбе і дабіцца большавіцкага рэзультата па кожнае селькорзўскае пісьмо, рэдакцыя «Калгасніка Беларусі» правяла ў Няклюдзаве агульнасельсавецкі злёт селькораў. На злёце, атрача селькораў, прысутнічалі работнікі сельсавета, старшыні калгасаў, брыгадзіры.

У сваіх выступленнях селькоры выкрылі рад алоўжыванняў (жульніцтва, абкрадвацце снажыўца) у рабоце мясцовай кааперацыі, у калгасе «Чырвоная іскра», «Ударнік».

Селькоры ўнеслі прапанову: іграшчы рэдакцыю газеты «Калгаснік Беларусі» наладзіць рэгулярнае выданне літаратурнай старонкі.

ПАХОД ЗА КУЛЬТУРУ КАЛГАСНАЙ ВЕСКІ

Глуцкая раённая газета «Сцяг калектывізаваных» ўключылася ў абвешчаны райкомом КП(б)У і РВК паход за культуру калгаснай вёскі. 12-га красавіка газета расказала аб цікавым пачынанні калгаснікаў калгаса «Чырвоны маяк» па ачышчэнні двароў і вуліц і ўпрыгожанні іх зелянінамі. На ініцыятыве камсамольца Навікова калгаснікі агароджваюць свае двары і вуліцы, асаджваюць іх дрэвамі. Праўленне калгаса арганізавала калектывнае асаджэнне вакаў у хатах калгаснікаў. Калгасныя хаты атыпкоўваюцца і беліцца.

Калгаснікі і аднаасобнікі вёскі Старая Дуброва ўсю вуліцу асаджалі дрэвамі, сечаць за чыстатой у хатах і дварах.

НАША НАСЦЕНГАЗЕТА СТАНЕ ПЕРАДАВОЙ У РАЁНЕ

Петрыкоўская раённая газета «Калгаснік Петрыкоўшчыны» друкуе справаздачу дэлегата III усебеларускага з'езда рабселькораў тав. Купермана.

Перавыбраная пасля з'езда рабселькораў рэдакцыя калгаснай насценгазеты правяла рэйд па правярцы падрыхтоўкі да сяўбы і якасці поршых палёвых работ. На ініцыятыве насценнай газеты ў калгасе арганізаван літаратурны гурток. На агульным сходзе калгаснікаў рэдакцыя ўнесла прапанову арганізаваць у калгасе струнны гурток. Гурток створан.

Яго першае выгуляццё на халаснай
спене прыфучана да 1 мая.

Тав. Куперман, абавідаўшы заяваўца
для сваёй газеты прэса на эванне перада-
вой насценгазеты ў раёне.

«ДЗЕНЬ СТАРШЫНІ КАЛГАСА»

Чачэрская раённая газета «Сцяг калек-
тывізацыі» паставіла задачай на вопыце
перадавых старшын калгасаў паказаць
лепшую арганізацыю рабочага дня стар-
шыні калгаса. На першы раз газета пака-
зала работу старшыні калгаса «Пролета-
рыі» тав. Ісакава, які «без хітрасці і ба-
гаціны знайшоў час набываць і на фер-
ме, і на полі пагаварыць з калгасніка-
мі...». Безумоўна ёсць яшчэ недахопы і
ў арганізацыі рабочага дня ў старшыні
калгаса «Пролетарыі». Адна з такіх не-
дахопаў адначас і «Сцяг калектывіза-
цыі». Тав. Ісакаў, напрыклад, за ўвесь
дзень не знайшоў некалькіх мінут, каб
прагледзець хоць адну з цэнтральных га-
зет.

Заслужанае ўвагі тое, што рэдакцыя
ўзялае пытанне аб лепшай арганізацыі
рабочага дня старшыні калгасаў, імкнец-
ца лепшы вопыт арганізацыі работы пе-
радач адстаючым калгасам.

СЕЛЬСОВЕЦКАЯ ШМАТТЫРАЖКА

У Машчэнскім сельсавеце, Сянінскага
раёна, пачала выдавацца агульнасельсо-
вецкая шматтыражка. Газета выходзіць у
12 экзэмплярах і рассялаецца па ўсе ка-
тасы сельсавета.

Газета выходзіць адзін раз у тры дні.
Яна асвятляе ход сяўбы ў пасобных кал-
гасах сельсавета, дапамагае ўскрываць ве-
дацоны сяўбы, папулярызуюе вопыт пе-
радавых калгасаў.

СУСТРЭЧА АГІТЗВЯНА САМАЛЁТАЎ ІМЯ З'ЕЗДА РАБСЕЛЬКОРАЎ

Брагінская раённая газета «Трыбуна
напэсніка» актыўна рыхтуецца да сустрэ-
чы агітзвяна самалётаў імя 3-га ўсебела-
рускага з'езда рабселькораў. Рэдакцыя
раёнай газеты рыхтуе калектывны ра-
парт піравых газет аб іх рабоце на сяў-
бе. Рэдакцыя калгасных насценгазет
уклучылася ў спароніцтва на лепшую
работу насценгазет і сельхораў. Прапа-
нда першага палёту на самалёце заважэ тал
раджаленія, якая паказа найлепшыя ўзо-
ры масавай апэратыўнай работы ў ба-
рацьбе за высокі ўраджай, за якасць сяў-
бы, за сацыялістычную жыццёлагадоўлю.

ПАДПІСЧЫКІ ГАЗЕТ І ЖУРНАЛАУ

УКЛЮЧАЙЦЕСЯ У БАРАЦЬБУ ЗА АКУРАТНУЮ ДАСТАЎКУ ДРУКУ.

Даламагайце пошце наладзіць работу апарата.

Калі вам не дастаўляюцца або дрэнна дастаўляюцца газеты і журналы, патрабуйце ад абслугоўваючага вас паштовага аддзялення акуратнай і своечасовай дастаўкі вам выпісаных выданняў.

ВЕДАЙЦЕ, што па дагавору паміж выдавецтвам і Народнымі камісарыятам сувязі ўсе без выключэння

ПРАДПРЫЕМСТВЫ СУВЯЗІ АБАВЯЗАНЫ:

1. Расследаваць і задавальняць скаргі падпісчыкаў на дрэнную дастаўку друку ў двухдзённы тэрмін.
2. Мець і прад'яўляць па першаму патрабаванню падпісчыкаў кнігу скаргаў на дрэнную дастаўку друку.
3. Вывесіць на відным месцы абвесткі аб тэрмінах дастаўкі друку.
4. Поўнасьцю варочаць падпісчыкам падпісныя сумы на невыкананую падпіску.

Рэдакцыя журнала «Большавіцкі друк», Цэнтральнае агульна-выдавецкае бюро кантролю за экспедыраваннем і дастаўкай друку.

Цана 50 кап.